

Kam s turističnimi boni?

Foto: Jošt Gantar

Vlada je s tretjim protikoronskim zakonom vzpostavila sistem turističnih bonov, za projekt pa je namenila 345 milijonov evrov. Do vavčerja smo upravičeni vsi s stalnim prebivališčem v Sloveniji – polnoletne osebe, ki so do konca marca letos dopolnile 18 let, so upravičene do bona v vrednosti 200 evrov, mladoletne pa lahko izkoristijo bon v vrednosti 50 evrov. Bone je možno tudi prenašati, a le med ožjimi sorodniki, izkoristimo jih pa lahko do konca leta.

Turistične bone lahko unovčimo tudi na Kočevskem, kjer lahko izbiramo med desetimi ponudniki. Več na strani 4.

»V današnjem svetu ne moreš bit apolitičen«

»Poklic oblikovalca je zelo individualističen,« pravi o svojem delu Mina Fina, njeno delo pa je grafičnim oblikovalcem dobro znano. Mina Fina je vizualna umetnica, oblikovalka in vidžejka. Z oblikovalsko skupino Ee je ustvarjala za gledališče Glej, Mladinsko gledališče in Mednarodni grafični likovni center, natančno delo oblikovalca pa dopolnjuje s svojimi projekti, kjer preiskuje lastno identiteto, emodije in položaj, ki ga ima kot umetnica in ženska v družbi.

Spregovorili smo o njenih projektih in hobijih, skupinskem ustvarjanju ter položaju prekarnih delavcev, njeni ljubezni do fanzinov ter reprezentaciji žensk v umetnosti.

Potiški vlak bo
pripeljal oktobra
► stran 2

Kam s turističnimi
boni?
► stran 4

Dvesto let
globalne
komunikacije
► stran 5

Intervju:
Mina Fina
► stran 6

Jezero z novo
urejeno plažo
► stran 8

Vadba v okoljih
z visoko
temperaturo
► stran 12

Košarka v Kočevju
► stran 14

Tja, kjer izvira
reka ljubezni
► stran 22

Urbanizem
► stran 24

Obrazi
► stran 26

Šport
► stran 28

Potniški vlak bo v Kočevje pripeljal oktobra

"Zagotovo lahko povemo, da bo prvega oktobra letos po več kot 50 letih vzpostavljena redna linija Ljubljana–Kočevje," nam je na svojem obisku v Kočevju zagotovil minister za infrastrukturo Jernej Vrtovec. "To je res velik prispevek Kočevju in Ribnici, podeželju ter skladnemu regionalnemu razvoju." Minister si je z državnim sekretarjem Alešem Miheličem ter generalnim direktorjem Slovenskih železnic Dušanom Mesom ogledal zaključna gradbena dela na progi Grosuplje–Kočevje.

Župan Vladimir Prebilič poudarja, da je bilo Kočevje predolgo odrezano od Slovenije in glavnega mesta, s prihodom vlaka v Kočevje pa tudi celotni južni Sloveniji sporočamo, "da se Slovenija ne konča v Škofljici, ampak na reki Kolpi, in da je to pravi korak v regionalnem razvoju naše države." Železniški potniški promet bo izrazito prispeval tudi k varnemu prometu, saj cesta do Ljubljane ni primerna za vozni

Minister je v Kočevje prispel z drezino, ki jo Slovenske železnice uporabljajo za servisiranje proge. • Foto: Žarko Nanjara

park, ki ga imamo danes, ter ni bila nikoli modernizirana, potniki pa bodo na vlakcu lahko bolje izkoristili čas potovanja, pot bo tudi cenejša in bolj ekološka.

Tovorni vlak je do Kočevja že pripeljal aprila lani, a potniški promet zaradi nezadostne signalizacije še ni bil mogoč. Tovorni promet se je že izkazal kot vzelo velika pridobitev,

pravi Prebilič. "Vsa logistika do zdaj je bila vezana na cestni transport, kar je zelo obremenilo cestne povezave." Po ocenah župana Kočevje letno lahko izvozi okoli 200 tisoč ton blaga, s prehodom na železniški transport pa gospodarstvo tudi prihrani. "Konkretno 5 do 10 milijonov evrov, ki bi podjetjem na Kočevskem ostali za razvoj in investicije," poudarja župan. "To je velika gospodarska prednost."

Na progi trenutno delajo še signalizacijo, urejajo nivojske prehode in jih bodo tudi zavarovali, potrebna so še preostala pripravljanja dela ob progi ter ureditev parkirišč in železniških postajališč. Potnike bodo prevažali novi vlaki švicarskega proizvajalca Stadler, Prebilič pa dodaja, da bo vlak vozil vsaj petkrat na dan: "S tem bomo lahko zagotovili vse potrebe v dopoldanski in popoldanski špici. Vmes bo vozil tudi vlak, ki se bo ustavil večkrat in ki bo omogočal migriranje tudi starejšim." Ž. N.

Seminar za učitelje RTM Kočevska2

Hans Ramor, letalec in konstruktor letal, je ime, ki ga osvetljuje letošnje občinsko tematsko leto. Projekt RTM Kočevska2 ga bo skozi različne dejavnosti približal kočevskim učiteljicam, učiteljem in osnovnošolcem. V ponedeljek, 29. junija 2020, smo najprej na seminar povabili 140 učiteljic in učiteljev s kočevskih osnovnih šol.

V uvodnem delu jim je nekdanji pilot Roman Hrovat predstavil šolanje in delo pilota. Mihael Petrovič ml., ki že več let raziskuje Ramorjevo življenje in delo ter je s Pokrajinskim muzejem Kočevje o njem pripravil razstavo in katalog, pa jim je predstavil Ramorjevo življenjsko pot od prvih poskusov letenja v Kočevju do konstruiranja lastnih letal. V nadaljevanju dneva so se učitelji udeležili šestih delavnic, ki so jih pripravila društva in javni zavodi, ponudile pa so poglobljeno spoznavanje teme in izhodišča za dejavnosti z učenci.

Člani Modelarskega društva Rdeči 9 iz Kočevja so predstavili fizikalne osnove letenja, načrte in postopke za izdelovanje maket, materiale, različ-

Delavnica z Modelarskim društvom Rdeči 9. • Foto: Bojan Štefanič

ne zvrsti tekmovanj, v svojih vrstah imajo tudi nekdanjega pilota, ki je predstavil izkušnjo prebijanja zvočnega zidu. Za Letalski klub Kočevje je inštruktor letenja predstavil osnove letenja, pravila v zraku in na tleh,

šolo za pilote ultra lahkih letalnih naprav, sestavo letala in na koncu je nekaj učiteljev tudi popeljal nad Kočevsko.

Zavod Kočevsko in Zavod za gozdove sta sodelovala v delavnici od

ptice do jajca, kjer so udeležencem predstavili belorepega orla, ki razpira krila nad kočevsko pokrajino. Drugi del je bil kulinarčno obarvan: glavni sestavini sta bili jajce in riba kot glavna hrana belorepega orla.

KUD Jazbec in partnerji je z mentorici gledališke dejavnosti in z učiteljicami glasbe na šolah pripravil načrt za zaključno prireditev za učence, ki bo februarja v športni dvorani. Občina Kočevje je izvedla delavnico, na kateri so govorili oživljanju mestnega jedra, o javnem prostoru ter funkcioniranju osnovnih šol v javnem prostoru in z njim in o njihovih prednostih, ki jih javni prostor ponuja, potrebah, problemih in potencialih.

Pokrajinski muzej Kočevje je v Likovnem salonu pripravil delavnico z ustvarjalcem Tomažem Hartmanom, ki je predstavil svoje delo. V drugem delu pa so udeleženci izdelali 'land art' projekt Roj kačjih pastirjev, ki so ga obesili pod most v Gaju. Zakaj kačji pastirji? Ker je bilo njihovo telo vir navdiha za obliko prvih letal.

Tina Žele Kovačič

Dogodki Poletja na kočevskih terasah preloženi

V minuli številki časopisa Kočevska smo objavili koledar koncertov v sklopu dogodkov Poletje na kočevskih terasah 2020. Cilj dogodkov na gostinskih vrtovih in terasah je zagotoviti živahen poletni utrip z več manjšimi dogodki na različnih

lokacijah, s čimer bi se izognili večji masovnim prireditvam in zmanjšali tveganje za prenos okužb. A žal je novi koronavirus spremenil tudi te načrte. V luči trenutnih razmer in ukrepov so se organizatorji znašli pred precejšnjim izzivom zagotavljanja varnosti

in izvajanja vseh priporočil NIJZ. Koledar dogodkov se je torej v tem času precej spremenil, julijski dogodki so bili odpovedani, zato spremljajte objave organizatorjev in koledar dogodkov na spletni strani Občine Kočevje. Skupaj z organizatorji si prizadevamo,

da bo večina odpovedanih dogodkov izvedena v novih terminih, na prvem mestu pa je seveda varnost vseh udeležencev. K. G., S. M.

Foto: Občina Kočevje

Glasbena šola Kočevje zaključila šolsko leto z dvema javnima nastopoma

Glasbena šola Kočevje je zaključila šolsko leto z dvema javnima nastopoma. Na začetku junija so učenci in učitelji zaigrali na dvorišču DSO v Kočevju. S svojim prvim javnim nastopom po koncu razglasene epidemije smo stanovalcem želeli sporočiti, da nam je mar za njihovo zdravje ter počutje in da jih imamo radi. Med stanovalci smo zato z veseljem pozdravili tudi nekdanjega učitelja v GS Kočevje, Iva Staniča.

Zadnji javni nastop je bil na mestni ploščadi, in sicer 24. junija. Učenci in učitelji so se usedli za mize Mestne kavarne in slaščičarne Medo ter kar od tam zaigrali na svoje instrumente. Popestrili so sončno popoldne naključnim gostom lokalov ter mimoidočim. Po koncu nastopa je župan, dr. Vladimir Prebilič, prvič podelil priznanja Županova nota vsem učencem, ki so

Letošnji prejemniki Županove note z županom dr. Vladimirjem Prebiličem in ravnateljem Jožetom Rajkom. • Foto: Gorazd Svete

uspešno končali 6- oziroma 8-letno šolanje in imeli v vseh letih povprečno oceno vseh predmetov najmanj 4,5.

Tako smo slovesno zaključili nenavadno šolsko leto. Za vso pomoč pri izvajanju pouka in promociji glasbene šole v času, ko smo morali delati na

daljavo, se v imenu Glasbene šole Kočevje še enkrat zahvaljujem učencem, staršem, zaposlenim na Občini Kočevje, ki sodelujejo z nami, Tomiju Gavrančiču ter Radiu Univox in vsem drugim, ki nas spremljate in spodbujate.

Jože Rajk

Dan rudarjev

V Pokrajinskem muzeju Kočevje rudarski praznik obeležujejo od leta 2006, takrat so namreč predstavili tudi občasno razstava Rudnik rjavega premoga Kočevje. "Nekdanji rudarji in njihovi svojci se radi odzovejo, skupaj obujamo spomine na nekoč zelo razvito gospodarsko panogo, ki je Kočevje po drugi svetovni vojni pomagala postaviti na noge," pove direktorica Pokrajinskega muzeja Vesna Jerbič Perko.

Slovenski dan rudarjev se obeležuje v spomin na petdnevno stavko zasavskih rudarjev 3. julija 1934, praznovanje pa se je po Sloveniji razširilo po drugi svetovni vojni. "Kočevska rudarska tradicija je zelo obširna," pravi Jerbič Perko. "V Kočevju imamo veliko sledov rudarstva, na primer Rudniško jezero, ki ga veliko ljudi imenuje kar Kočevsko. Podoba rudarskih kolonij se žal že spreminja, a tudi sam videz mesta je nekako povezan s tem, da je bila rudarska skupnost zelo močna."

To prijateljstvo se ni ohranjalo ne le v delovnem času, ampak tudi v zasebnem življenju, in sicer z različ-

Rudniška mladinska delovna brigada, Kočevje, 1947 • Foto: hrani Pokrajinski muzej Kočevje

nimi kulturnimi in športnimi prireditvami ali društvi, eno od njih je bil tudi pihalni orkester. Franca Novaka so sprejeli v Delavsko godbo, kjer je igral 26 let. "Godba je igrala na pogrebu vsakega rudarja, igrali smo za vsak rudarski praznik ter budnico 1. maja," pravi Franc, ki je bil v delavnici rudnika zaposlen 16 let.

Po zaprtju rudnika se je skupaj z zapuščenim rudniškim imetjem, tudi tistim, ki so ga zgradili prostovoljno,

začelo pozabljati tudi na rudarje in njihovo zgodovino. Večina se je po zaprtju prekvalificirala in zaposlila drugje. Med njimi je bil tudi Franc Čampa, ki dan rudarjev v kočevskem muzeju obišče vsako leto. Tam je začel delati leta 1971 in pravi, da je bilo delo naporno in nevarno, a je ponosen na svoja rudarska leta: "Tam je bilo povsem drugače, dosti bolj smo bili složni, saj z delom v jami ni šale." **Ž. N.**

Uvodnik

Trideset let je minilo od druge svetovne vojne, a neki japonski vojak je še vedno bil bitko z nevidnim sovražnikom nekje na Filipinih. Japonska vlada je bila na koncu primorana k njemu poslati njegovega nekdanjega nadrejenega, ki je tedaj vojaško kariero že zamenjal za poklic knjigarnarja, da mu je osebno izročil ukaz za predajo in s tem izpolnil obljubo, h kateri se je zavezal že med vojno: »Karkoli se zgodi, prišli bomo pote.«

Don Kihot pa se ne strezni na kraljevi ukaz, ampak ga iz blo denj o pomembnosti prebudi mrzlica, zato pred smrtjo kar sam pove, »bil sem nor, sedaj sem pameten,« in zavrže leta svojih viteških bojov z mlino na veter. Da bo duševnim boleznim prizaneseno tudi njegovim potomcem, v oporoki zapiše, da vse premoženje zapušča hčerki, a le pod pogojem, če se omoži z nekom, za katerega se bo prej poizvedelo, da ne ve, kaj so viteške knjige. Tistega pisca, ki je napisal knjigo o njegovih junaštvih, pa naj prosijo, naj mu odpusti, ker mu je dal priložnost, da je napisal toliko bedarij. Na smrtni postelji ga namreč peče vest, ker mu je dal povod za vse to pisanje.

Tiste, ki pravijo, da je treba preteklost pokopati in živeti s pogledom v prihodnost, je treba kdaj opomniti, da je zgodovinski spomin precej spremenljive narave, zgodovinopisje pa ni vklesano v kamen, ampak vsaka generacija znova reinterpreterira zgodovino. A velja tudi obratno, čas, ki mineva, ne niza samo novih dejstev na nit zgodovine, ampak ponuja nove poglede na minule dogodke. Japonskega vojaka je zgodovina prehitela, zamrznjenega v času je držal isti razlog, ki ga je na koncu odrešil - cesarjev ukaz. Nekateri zaspijo v času in čakajo na ukaz, Don Kihot pa je svoje viteške avanture pred smrtjo zavrzel. Mogoče res ne bi bilo slabo, če bi si nekateri priznali, da je bil del njihovega življenja le boj z mlino na veter.

Žarko Nanjara
odgovorni urednik

OBVESTILO

Uredništvo časopisa Kočevska obvešča, da je rok za oddajo prispevkov **10. september**. Obenem pozivamo vsa društva, javne zavode in ostale ustanove, ki pripravljajo dogodke v obdobju od **22. 9. do 21. 10.**, da do **15. septembra** pošljejo na e-naslov info@kocevski.si napovednik s podatki, KDO organizira KAJ, KJE in KDAJ. Napovednik bo objavljen v septembrski številki časopisa. Avgusta časopis ne izide!

Kam s turističnimi boni na Kočevskem?

Foto: Vasja Marinč

Da bi ponovno zagnala turizem, v katerega je tako močno posegla epidemija koronavirusa, je vlada Republike Slovenije s tretjim protikoron-skim zakonom vzpostavila sistem turističnih bonov. Za projekt je namenjenih 345 milijonov evrov, a gre le za prvi korak pri pomoči države turističnim ponudnikom. Bone je mogoče unovčiti od 19. junija do konca leta 2020.

Kaj je pravzaprav turistični bon in kdo ga lahko izkoristi? Ker gre za dobroimetje v Fursovem informacijskem sistemu eDavki, bona dejansko ne moremo fizično prijeti. Dostop do sistema imajo turistični ponudniki, kjer bon pravzaprav tudi unovčimo. Stanje svojega bona pa lahko spremljamo tudi v mobilni aplikaciji eDavki. Do vavčerja smo upravičeni vsi s stalnim prebivališčem v Sloveniji – polnoletne osebe, ki so do konca marca letos dopolnile 18 let, so upravičene do bona v vrednosti 200 evrov, mladoletne pa lahko izkoristijo bon v vrednosti 50 evrov. Unovčimo jih pri ponudnikih po vsej Sloveniji, a se moramo pred rezervacijo pozanimati, ali jih ponudnik sprejema. Če ponudnik ponuja to možnost, ob prijavi predložimo osebni dokument in mu povemo, kakšen znesek z bona želimo unovčiti, ter izpolnimo obrazec (dobimo ga prav tam), nato pa ponudnik prek informacijskega sistema potrdi koriščenje bona.

Bone je možno tudi prenašati, a le med sorodniki, zakonci oz. zunajzакonskimi partnerji, med partnerji v sklenjeni ali neskljeni partnerski zvezi ter med otroki in njihovimi zakonitimi zastopniki. Ne moremo pa jih prenašati med brati, bratrance, strici, sodelavci ali prijatelji. Prenos naredimo s podpisom obrazca izjave upravičenca o prenosu bona, to pa lahko storimo le enkrat – torej, tisti, na katerega se je bon prenesel, ga ne more ponovno prenesti naprej. Pomembno je vedeti tudi, da bon lahko prenašamo le v celotnem znesku.

Bon lahko unovčimo le za nastanitev oziroma za nastanitev z zajtrkom – ostale storitve pa moramo plačati v skladu s cenikom ponudnika. Najprej je veljalo, da vsi sobodajalci bonov ne bodo mogli sprejemati – v to luknjo naj bi padli predvsem tisti, ki svojih dejavnosti nimajo prijavljenih vse leto in sprejemajo goste le v vrhu turistične sezone. Kljub temu je vlada v četrtem protikoron-skem svežnju tudi tem ponudnikom omogočila to možnost.

V duhu spodbuditve lokalnega turizma je Slovenska turistična organizacija 14. maja lansirala motivacijsko kampanjo ZDAJ JE ČAS, moja Slovenija, s katero želijo slovenske turiste privabiti k raziskovanju naše pestre dežele. Kampanja poteka v sodelovanju s turističnim gospodarstvom, destinacijami, ključnimi institucijami slovenskega turizma, produktivnimi združenji, ambasadorki in vplivnimi posamezniki, mediji itd. Za tiste, ki pa že natančno vedo, kateri kotiček naše male dežele želijo raziskati, je na voljo platforma mojaslovenija.org, ker so zbrani vsi ponudniki, pri katerih je mogoče unovčiti turistične bone. Na istem mestu lahko svojo namestitev tudi rezerviramo.

Turistične bone lahko unovčimo tudi na Kočevskem, kjer lahko izbiramo med desetimi ponudniki. V centru mesta turiste sprejemata nam že znana **Hostel Bearlog** in **Gostišče Veronika**, ob Rudniškem jezeru pa **Camp Jezero Kočevsko**.

V Knežji Lipi sredi kočevskih gozdov stoji **Gozdna koča Studeno**, ki je

atraktivna ravno zaradi svoje lokacije. Tu lahko zaužijemo vsaj kanček divjine, ki se nam ponuja kar sama. Med preostalimi aktivnostmi lahko izberemo tudi opazovanje divjih živali in fotolov. Na jasi za Mestnim vrhom nam je na voljo **Koča pri Jelenovem studencu** – iz slednjega voda nikoli ne usahne. Je izhodišče Kočevske planinske poti, ki povezuje Kočevje s sosednjimi občinami. V koči je prostora za 50 obiskovalcev, ponujajo pa tudi topel obrok. A pozor, ker ni internetne povezave, mora uporabnik ob koriščenju turističnega bona zahtevati povračilo na AJPES-u.

V osrčju Kočevskega roga v stari kočevski vasi Koprivnik stoji domačija in **GOSTel**. Prednost lokacije je, zaradi oddaljenosti od mesta, ravno narava. Ponuja nam beg iz realnosti, saj tukaj končno lahko slišimo tišino, ki jo popestri le petje ptic. Vodnik nas popelje na različna doživetja, vidimo pa lahko tudi najglasnejšega predstavnika Kočevske – medveda.

Unikatna 'western' zgodba izvira v vasici Koče v Kočevski Reki. **Ranch Marina**, ki je dobil ime po lastnikovi hčeri – danes upraviteljici, ponuja jahanje konj v pokriti konjski maneži ali pa v naravi – tu nas spremljajo izkušeni vodniki. Prostor je predvsem idealen za poroke, rojstne dneve in druga slavlja, ponujajo pa tudi 29 ležišč. V restavraciji **Dom Pr' Slavcu** lahko poskusimo lokalne jedi, ki navdih črpajo iz gozda, svežih zelišč in tradicionalnih receptih. Za piko na i pa nas poleg okusa očara tudi dekoracija.

Če nas bolj kot gozd privablja reka Kolpa, lahko izbiramo med tremi ponudniki. **Turistična kmetija in avto-kamp Konda** sta obdana s sadovnjaki in travniki, svoje goste pa pogostijo s svojimi biološkimi pridelki. Poskusimo lahko ovčji sir, skute in jogurte, za nameček pa se lahko celo sami poizkusimo v pripravi njihove hrane. V okolici je priljubljeno jahanje in kolesarjenje – možna je tudi izposoja koles. V neposredni bližini reke je tudi **Turistična kmetija Majerle**, kjer so gostom na voljo apartmaji in sobe. Za zajtrk nam postrežejo jedi iz lokalnih pridelkov, pripravijo pa tudi kosilo ali večerjo. Ponujajo še izposajo kanujev in mini raftov ter prav tako najem koles. V Spodnji Bilpi so **Apartmaji Bilpa** s štirimi apartmaji in skupnim prostorom za približno 20 oseb. V bližini lahko postavimo celo šotor. Tudi tu si lahko izposodimo miniraft, lokacijo in dolžino spusta pa si izberemo kar sami. Ker je možno dobiti tudi ribiško dovolilnico, lahko svoj kotiček ob reki najdejo tudi navdušeni ribiči.

Če bi se komu na prvi pogled zdelo, da destinacijo Kočevsko pozna že do potankosti samo zato, ker tu živi, verjamemo, da gre za zmotno prepričanje. Ob kopici znamenitosti v jedru in okolici, leži bit naše pokrajine predvsem v skrivnostnosti gozda. In če si nikoli poprej nismo vzeli časa za odkrivanje tega, imamo zdaj izvrstno priložnost. Vodne navdušence pa tudi letos pričakuje reka Kolpa.

Neja Jerebičnik

Dvesto let globalne komunikacije

Množica mobilnih naprav nam omogoča, da smo z najbližjimi vedno povezani, minuli meseci pa so vlogo, ki jo imajo globalna telekomunikacijska omrežja, še utrdili. Svetovna omrežja so prvi naval povečanega pretoka podatkov preživela. Ameriška revija Wired je že na začetku razglašene epidemije poročala, da se je obseg uporabe interneta v Italiji povečal za 30 odstotkov, v Južni Koreji za 15 %, ZDA pa so zabeležile 40-odstotno povečanje pretoka, španski operaterji pa so opozarjali, da bi ob povečanem prometu omrežja lahko odpovedala. Po podatkih ameriškega podjetja za spletno varnost in infrastrukturo Cloudflare, je največji porast podatkov beležilo spletno igranje računalniških iger, kar 75 %, za 60 % se je povečal obisk informativnih strani, pretočne vsebine pa so presenetljivo zabeležile le 12-odstotni porast.

Javni zavod Arnes, ki upravlja slovensko nacionalno internetno infrastrukturo, je na začetku pandemije beležil rekordna povečana internetnega prometa. Slovenska omrežja so zaradi navala uka željnih šolarjev in njihovih nestrpnih staršev sprva klecnila, saj se je 16. marca, ko so slovenske šole začele s poukom na daljavo, število uporabnikov storitev v Arnesovem oblaku povečalo do 100-krat. Internetni promet prek stičišča omrežij SIX, ki ga upravlja jo na Arnesu in je namenjen lokalni izmenjavi prometa med ponudniki interneta v Sloveniji, se je v enem tednu podvojil. Na Arnesu so takrat sicer sporočili, da je stanje slovenskega interneta v splošnem dobro in ni strahu, da bi nehal delovati.

V zadnjih dvesto letih so komunikacijske tehnologije doživele nesluten napredek. Prve korake k množičnemu širjenju informacij se je pričel že v srednjem veku, ko je Johannes Gutenberg sredi 15. stoletja izpopolnil svoj tiskarski stroj. Stroj je lahko natisnil 3600 strani v enem dnevu, ogromen mejnik pa je predstavljal izum parnega tiskarskega stroja, ki je lahko natisnil več kot tisoč strani na uro. Z njim je The London Times, ki ga je začel uporabljati leta 1814, v nekaj desetletjih podeseteril svoje naklade. Raznašanje informacij pa je bilo do 30. let 19. stoletja, ko je začel obratovati prvi poštni vlak, omejeno na prevoz s kočijami ter ladjami. Časopisna mreža Britanskega imperija je do takrat predstavljala najhitrejši način širjenja novic, a so vseeno vesti z drugega konca sveta potovale več tednov. The London Gazette, uradni kraljevi časopis, je tako vest o ameriški osamosvojitvi objavil šele 10. avgusta, novica je za pet tisoč kilometrov potrebovala več kot en mesec.

Industrijska revolucija je s skokovitim tehnološkim razvojem postavila temelje novega komunikacijskega sveta, Evropo so kmalu prepredli železniški tiri, med mesti pa so zrastle avenije telegrafskih stebrov. Samuel Morse je leta 1844 iz Washingtona v Baltimore poslal prvi telegraf, ki je vseboval le biblični verz »kaj Bog hoče storiti.« V samo šestih letih so po Združenih državah Amerike položili 20 tisoč kilometrov kablov, leta 1861 je komunikacijska družba Western Union povezala vzhodno in

Statistični urad Republike Slovenije navaja, da je internet leta 2019 uporabljalo 83 % oseb, starih od 17–74 let. • Foto: Žarko Nanjara

zahodno obalo. Leta 1829, na svojem vrhuncu, je Western Union razposlal 200 milijonov telegramov. Telegrafska sporočila so se kmalu morala umakniti sodobnejšim tehnologijam, predvsem telefonu, ki je ironično nastal na omrežju, ki je bilo namenjeno izboljšavi telegrafskega prenosa. Western Union je tehnologijo vzdrževal do konca 20. stoletja predvsem za transakcije denarja, zadnji telegram pa so poslali leta 2006. Nekaj držav še vedno omogoča pošiljanje telegramov, med njimi tudi Pošta Slovenija, ki jih promovira kot sporočila za posebne priložnosti.

Prvi transatlantski telegram je bil poslan 14 let po Morsovem bibličnem sporočilu. 29. junija 1858 sta se sredi Atlantika srečali parni ladji in povezali le 1,5 centimetra debel, a 4000 kilometrov dolg čezoceanski kabel. Ob tej priložnosti je angleška kraljica Viktorija je ameriškega predsedniku Jamesu Buchananu poslala čestitko, a prenos ni potekal brez težav. Sporočilo je bilo težko razvozlati in za prenos kraljičinih 98 besed so potrebovali kar 16 ur.

Vzpostavljeno telegrafsko omrežje je omogočilo razvoj novih tehnologij. Alexander Graham Bell je leta 1876 po telefonu v sosednjo sobo poklical svojega pomočnika: »Watson, pridi bližje, da te vidim,« njegov izum pa je hitro postal priljubljen. Tri leta kasneje je Gardiner Hubbard, Bellov tast, ustanovil International Bell Telephone Company, da bi novo iznajdbo ponesel po Evropi. S središčem v Bruslju je hitro postala glavni po-

nudnik telefonskih naprav v Evropi. Število telefonskih naprav je skokovito raslo, leta 1900 je bilo v ZDA 600 tisoč telefonov, desetletje kasneje pa že 5,8 milijona. Leta 1927 je telefon postal uradno mednarodni način komuniciranja, ko je tajnik britanske pošte po telefonu poklical predsednika ameriške družbe AT&T, še vedno vodilnega ameriškega telekomunikacijskega podjetja.

Prvi poskusi brezžičnega prenosa informacij segajo že v sedemdeseta leta 19. stoletja, ko je množica izumiteljev patentirala različne načina prenosa brez telegrafskih žic. Tega so se lotevali Thomas Edison, Alexander Graham Bell kot tudi Nikola Tesla. Patent za radio je bil leta 1897 podeljen Guglielmu Marconiju, za novo tehnologijo se sprva najbolj zanimali Britanci, a je Marconijev izum kmalu doživel mednarodno slavo. Na prehodu v 20. stoletje je Marconi iskal načine, kako prenesti radijski signal preko Atlantika, predvsem kot konkurenco čezoceanskemu telegrafskemu kablu. To mu je uspelo 17. decembra leta 1902 iz njegove postaje v Novi Škotski v Kanadi.

Potrebno je bilo še kar nekaj let, da se je brezžična tehnologija razvila. Leta 1909 je arktični raziskovalec Robert Peary z radijskim telegramom svetu sporočil, da je prispel na severni pol, aprila leta 1912 pa je radijski operater na domnevno nepotopljeni ladji Titanic razposlal množico kratkih sporočil SOS. Potop Titanika je poudaril vlogo radija za namene pomorske komunikacije, Marconiju pa so pripisali

glavne zasluge za reševanje preživelih. Ironično je bila Marconiju ponujena brezplačna karta za pot na Titaniku, a je raje prepotoval Atlantik tri dni prej z ladjo Lusitania. Prvi radijski prenos na AM-frekvencah so lahko na božični večer leta 1906 poslušali mornarji na obali Massachusettsa, prvi radijski program z novicami pa je začel oddajati avgusta leta 1920 iz studia v Detroitu, ki obratuje še danes. Leta 1926 je na Nizozemskem začela delovati prva kratkovalovna radijska postaja v Evropi.

Televizijski signal je prvič prepotoval Atlantik že leta 1928, a je televizija doživela razcvet šele po drugi svetovni vojni. Danes ima na svetu televizijo 1,67 milijard gospodinjstev, program pa predvaja 33 tisoč televizijskih kanalov. Največ televizijskih postaj je v Rusiji, kar 3300, na Kitajskem, kjer je večina od 3000 postaj lokalnih, Evropski uniji (2700) ter ZDA (1761).

4. oktobra 1957 Sovjetska zveza v vesolje pošlje Sputnik in s tem sproži vesoljsko tekmo. Prvi telekomunikacijski satelit začne krožiti okoli Zemlje leta 1962 in prenese signal preko Pacifika, sedem let kasneje pa si je 650 milijonov gledalcev, kar je takrat predstavljalo okoli petino svetovnega prebivalstva, ogledalo človekove prve korake na Mesecu. Danes nas obkroža okoli dva tisoč komunikacijskih satelitov, a večina internetnega prenosa še vedno poteka po čezoceanskih kablilih.

Prvo SMS sporočilo je bilo poslano v Veliki Britaniji leta 1992 in postalo eno najbolj priljubljenih načinov komunikacije. Dnevno uporabniki mobilnih omrežij po vsem svetu pošljejo 23 milijard sporočil, kar znese 16 milijonov na minuto.

Leta 1989 Tim Berners-Lee zasnuje svetovni splet, z izumom interneta pa svet postane globalna vas. Na prehodu v novo tisočletje je splet uporabljalo 6,5 odstotka svetovne populacije, danes je na internetu povezano 4,57 milijarde ljudi, kar predstavlja skoraj 60 odstotkov svetovnega prebivalstva. Največje svetovno socialno omrežje Facebook ima 2,6 milijarde mesečno aktivnih uporabnikov, kar je več od števila prebivalcev planeta leta 1950. Pametne telefone danes uporablja več kot 3,5 milijarde ljudi.

Žarko Nanjara

»Samo to veš, da moraš«

Mina Žabnikar je že po nekaj mesecih pouka na kočevski gimnaziji ugotovila, da ji manjka kreativnih vsebin in zato naredila sprejemne izpite na srednji oblikovalski šoli. Leta 2002 je zaključila študij na Oddelku za vizualne komunikacije na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani. Že med študijem je prejela nagrado za tipografsko odličnost TDC New York, za svoje diplomsko delo nagrado za odličnost na ALUO ter Brumnovo priznanje. Izdala je več izvirnih avtorskih publikacij ter fanzinov, v sodelovanju z Mednarodnim grafičnim likovnim centrom pa je izdala dve grafični seriji.

Svoja dela predstavlja pod umetniškim psevdonimom Mina Fina. Z oblikovalsko skupino Ee je ustvarjala za gledališče Glej, Mladinsko gledališče, MGLC in Mladino, v umetniškem kolektivu Riso Paradiso razvija svojo ljubezen do fanzinov, nočno življenje pa je s skupino Your Gay Thoughts soustvarjala tudi kot vidžejka.

Foto: Ada Hamza

Za svoje oblikovalske dosežke si že kot študentka prejela več nagrad. Kaj ti pomenijo nagrade?

Svojega dela ne opravljam zaradi zunanje potrditve, tako da mi ne pomenijo veliko, mi pa seveda ugaja nekakšna stanovska potrditev. Nagrade tvoje delo umestijo tudi v širši kontekst, a jim ne dajem prevelikega pomena.

Si članica oblikovalske skupine Grupa Ee. Kako poteka vaše delo v skupini?

V Grupi Ee smo trenutno trije člani, Ivian Kan Mujezinović, Damjan Ilić in jaz. Smo mali neodvisni studio, v katerem vsak dela svoje projekte, pri večjih projektih pa si nudimo medsebojno pomoč, ki jo še posebej v teh časih potrebuješ. Poklic oblikovalca je zelo individualističen, veliko časa sam preživiš za računalnikom, zato je vedno dobrodošlo imeti nekoga, s katerim lahko predebatiraš stvari. Večina naših klientov je iz področja kulture in založništva, ustvarjamo za raznovrstne galerije in gledališča, med njimi Mladinsko gledališče, Gledališče Glej, sodelujemo z Mednarodnim grafičnim likovnim centrom v Ljubljani, trenutno delamo na večjem projektu v Gradcu v Avstriji. Že tretje leto sodelujemo s Steirischer herbst

festivalom, s katerim imamo veliko dela. Ukvarjamo se tudi z raznimi manjšimi projekti, večinoma delamo knjižne prelome, plakate, v manjši meri tudi celostne podobe.

Delo oblikovalca je individualno delo. Kako pomembno je, da si član neke skupine?

Nismo vezani na nobeno agencijo, kot skupina pa ne potrebujemo zunanje pomoči, razen pri internetnih vsebinah in pri programiranju. Jaz skupini pomagam na likovnem področju z ilustracijo, Ivian se ukvarja s fotografijo, Damjan prevzame tehnične zadeve. Kot skupina lažje najdeš svojo pozicijo na trgu in prave kliente. Med prvo krizo leta 2008, ki je ne bi zmogla preživeti, če bi delala sama, saj so se znižali vsi honorarji in ni bilo več stalnih naročil, smo si pomagali tudi v finančnem smislu in si pri projektih, kjer nismo sodelovali v enaki meri, honorar razdelili na enake deleže. Sodelujemo že od leta 2006 skupaj in si zelo zaupamo, na tak način ni težko biti kolegialen.

Ali pogrešaš več sindikalne povezanosti?

Vsekakor. Na tem področju dela veliko ljudi različnih profilov, ki se

nahajamo v zelo različnih situacijah, zato je zelo težko razpoznati, kaj vsi potrebujemo. Še posebej v današnji situaciji se izkaže, da bi res potrebovali sindikat in nekoga, ki bi govoril za nas ter poskrbel vsaj za neke osnovne pravice.

Katere svoje projekte bi izpostavila kot uspešne, s katerimi si najbolj zadovoljna?

Vsako novo delo predstavlja izziv, pri katerem se naučiš nekaj novega, zato ne bi izpostavljala določenih projektov, saj se mi zdijo bolj pomembni stiki, ki jih imaš z naročnikom. Daljša sodelovanja z naročniki, s katerimi se dobro razumeš, ti omogočijo, da delaš nove projekte, kjer lahko eksperimentiraš. Brez tega ne bi šlo. Sem pa zaljubljena v izdelovanje knjig, oblikovanje prelomov, zbiranje različnega papirja in barv za tisk, izbiranje tipografij, sledenje in izogibanje pravilom.

Kako izbiraš projekte?

Po koncu študija ne moreš izbirati svojega dela, sam sicer veš, kaj te zanima in kaj počnejo ostali oblikovalci. Na začetku kariere sem delala na veliko različnih projektih in ta pot se mi zdi potrebna, da na začetku izkusiš

čim več. Sčasoma najdeš naročnike, ki ti zaupajo in ti dajo proste roke, kar je najbolj pomembno. Seveda na začetku delaš le za honorar. Osebnost mi zelo ustreza ta kombinacija, ko nekaj mesecev posvetim delu za naročnike, ostali čas pa namenim sebi in svojim projektom. Pri oblikovanju je namreč veliko prilagajanja in usklajevanja. Na začetku, ko so projekti v fazi postavljanja, je delo še zelo kreativno, a potem pride faza vnašanja popravkov, sedenja za računalnikom, čakanja in priprave za tisk, kar je na nek način zelo duhamorno, a mi ustreza ta natančnost in sledenje pravilom. Po drugi strani mi pa čas, ki ga namenim lastnemu ustvarjanju, predstavlja drugo plat, spontanost in učenje iz napak. Tako se tudi naučiš stvari, ki jih lahko uporabiš pri dizajnu in obratno. Oba procesa oplajata drug drugega. Na ta način lahko vse, kar me zanima, izživim v svojih projektih.

Tvoje samostojno delo obsega tudi veliko število samoizdanih fanzinov.

Fanzini so zelo demokratično sredstvo, za katere ne potrebuješ veliko denarnih sredstev, so sredstvo širjenja lastnih idej in razmišljanj. Nastali so iz ugotovitve, da mi po

razstavah, ki hitro minejo, razen fotografij, ki jih lahko mimogrede izgubiš, nič ne ostane. Fanzini so zame zanimivi dokumenti časa, z njimi zapišem svoje takratno razmišljanje, obenem pa so tudi končni izdelek, ki ga lahko postavim na polico. Na ta način lahko pokažem majhen delček sebe. Njihova demokratičnost se kaže v tem, da so lahko fotokopirani ali ročno narejeni ter izdani v majhnih nakladah. Ne potrebujem založnika, ki bi mi odobril vsebino, ampak je to moja lastna produkcija, kjer sem zadolžena za celoten proces.

V ljubljanski galeriji Ravnikar Gallery Space si lani odprla razstavo Samo to veš, da moraš. Glavni motiv v njej je ženska podoba, ki

si jo iztrgala iz modnih in pornografskih revij ter orisala s črnilom, šrafilala ter prekrila detajle. Kakšen pomen ima ženska figura na tej razstavi?

Pri svojem umetniškem delu želim ustvariti svet, okolje, v katerem se bom dobro počutila, kjer bom sebe in svoje telo sprejemala takšno, kot sem, kjer zunanji lepotni obrazci in ideali ne bodo krojili mojega počutja. Iz tega principa izhaja moje ustvarjanje – hočem podati svoje razumevanje sveta, v katerem se sprejemam in zavrnem te vzorce, ki nam zapovedujejo, kako moramo izgledati, kako moramo biti srečni, da moramo biti takšni ali drugačni. Ne smemo se podrežati vsemu, kar nam je servirano, moramo se boriti za svojo srečo in se ne uklanjati neki hollywoodski podobi sveta, ki nam jo vsiljujejo.

Instalacija v galerijskem prostoru je zasnova tako, da gledalca objame z grafikami velikega formata. Velike povečave, razstavljene v kontrastu z manjšimi, intimnimi riso printi ustvarjajo taktilnost, ki jo lahko gledamo. Namesto jasne naracije se tako pred gledalcem odpira likovna pokrajina, ki krhlja napetost med poetičnim, neotipljivim in vsakdanjim, realnim, hkrati pa nam ponuja možnost mišljenja novih svetov.

Kaj potem predstavlja črn flomaster, s katerim obrisuješ oblike

ženskega telesa, sredstvo brisanja ali upora?

Po moje oboje. Ta črno-beli kontrast seveda izhaja iz grafike, a tudi zato, ker črno-bela tehnika mnogokrat predstavlja low-budget. Takšen chiaroscuro me je vedno privlačil. Tudi zato, ker sta mi flomaster in svinčnik najljubši sredstva, s katerima rišem.

Za osnovo svojih del v tem ciklusu si izbrala podobe ženskih figur iz modnih in pornografskih revij. Zakaj prav ta kontrast med vulgarno pornografsko podobo ženske ter povsem potrošniško podobo iz modnih revij?

Tukaj je pomenljiv tudi plakat ume-

Foto: Lana Špiler

tniške skupine Guerilla Girls, ki se sprašuje, ali se morajo ženske sleči, da lahko pridejo v Metropolitanski muzej v New Yorku, saj je reprezentacija ženskega pogleda prisotna v dosti manjšem obsegu kot neka fetišizacija ženskega telesa. (plakat iz leta 1989 sporoča, da je manj kot 5 % razstavljenih umetnikov v Metropolitanskem muzeju žensk, več kot 85 % aktov pa je ženskih, op. avtorja).

Za to serijo risb se tako skriva politična nota. Ali mora biti danes umetnik nujno političen?

V današnjem svetu ne moreš bit apolitičen. Ne moreš se postaviti na nevtrarno pozicijo in se pretvarjati, da ne vidiš dogajanja okoli sebe. Če je moje bistvo kot umetnika v tem, da gledam ta svet, potem v njem vidim tudi krivice, ki se dogajajo, vidim, kakšno vlogo ima žensko telo in kakšna je moja pozicija v družbi. Četudi na prvi pogled ne izgleda politično, je politično, saj se za delom skriva razmislek. Danes živimo v svetu, ki nas razdvaja. Če že pozicija moje umetnosti ni strogo politična, je pa takšna zagotovo pozicija mene kot umetnice.

Za naslov razstave si izbrala citat iz Šalamunove zbirke pesmi Poker, v razstavo pa si vključila tudi marsikateri verz. Zakaj prav Šalamun?

Njegova poezija mi je že od nekdaj blizu in njegov ritem besed me pri glasnem branju pomirja. Njegov način uporabe jezika me je fasciniral že od najstniških let. Všeč sta mi odprtost in nekakšna nedorečenost vsakdanjika. Postavi nas v nenavadne kombinacije doživljanja, predstavne intuicije in zelo mojstrskega izbora besed. Strinjam se z oznako Tomaža Brejca, da Šalamun izoblikuje »prostorsko formo«, ki nam omogoča večsmerno in časovno razgibano branje. Ultimativno bi si želela, da bi tudi moje poteze, moje risbe, izražale to nedorečenost. Da bi sijale in pripovedovale večplastne zgodbe.

Poleg Grupe Ee si vključena tudi v skupino Riso Paradiso. S čim se ukvarjate?

Riso Paradiso smo društvo za promocijo in napredek risografije v Sloveniji. Smo neformalna umetniška skupina šestih oblikovalcev, ki nas je združila ljubezen do fanzinov, zato smo skupaj kupili tiskarski stroj – risograf. Stroj, ki je bil izdelan na Japonskem, je podoben fotokopirnemu stroju, deluje pa na principu sitotiska in ima svojstven sistem na osnovi barv iz soje. Japonci so ga zasnovali z mislijo, da se bo uporabljal predvsem kot fotokopirni stroj, niso pa si predstavljali, da bo postal umetniško sredstvo v Evropi in severni Ameriki. Risograf uporabljamo za svoje osebne projekte, izdelujemo skupne knjige in tudi tiskamo za druge naročnike.

Si tudi članica skupine Your Gay Thoughts, kjer skrbiš za vizualne vsebine na koncertih. Kako se je pričela tvoja pot kot video jockey?

S skupino Your Gay Thoughts imamo trenutno kratko pavzo, saj se naš pevec ukvarja s svojim solo projektom. Z vidžemanjem sem se začela ukvarjati že v času študija, bila sem članica različnih kolektivov, kjer sem skrbela za vizualizacijo na klubskih dogodkih, večinoma v K4 in na Metelkovi. Sodelovanje

z Your Gay Thoughts se je začelo že z njihovim prvim koncertom, ko sta člana skupine Gregi in Fejzo hotela koncert popestriti z video projekcijami. Sprva je bilo sodelovanje zamišljeno kot enkratna priložnost, a smo se dobro ujeli. Tudi koncertna izkušnja je nekaj posebnega, na koncertu, ki traja eno uro, si lažje skoncentriran in lahko gradiš večji dramaturški lok.

Kako si v koraku s časom, kar se tiče novosti v oblikovanju? Spremljaš umetniški utrip v Ljubljani?

Dobro je biti v koraku s časom, a v zadostni meri. Oblikovanje redno spremljam, saj je dobro biti na tekočem z novostmi, a se vseeno tru-

Foto: Jure Šajn

dim, da se pri navdihu ne bi preveč napajala od drugih. Foto: Dino Kužnik

Kot mladega avtorja te zagotovo definirajo vplivi iz okolja, a najlepše so tiste stvari, ki pridejo iz tebe in so zato tudi najbolj avtentične. Rada sem na tekočem, a spet ne preveč.

Kakšno delo te čaka v prihodnje?

Avgusta začnemo delati s polno paro za graški festival Steirischer herbst, kar bo zelo naporno, saj smo morali zaradi korone reorganizirati način dela. Več bo poudarka na spletnih in video vsebinah, kar je precejšnja novost, a bom obenem lahko pri projektu izkoristila svoje VJ znanje.

Držim pesti, da se vidimo 3. septembra na otvoritvi skupinske razstave Vojska v mestu v galeriji KlopArt v Kočevju. Kustosinji Lela B. Njatin in Mojca Grmek sta izbrali zanimive ustvarjalce, ki so povezani s Kočevjem in Pivko. Razstava povezuje ti dve mesti, ki sta zaznamovani z zgodovinsko prisotnostjo vojske, in postavlja pod vprašaj stereotipe o pomenu vojske nasploh in njeni vlogi v vsakdanjem življenju.

V decembru me čaka samostojna razstava v prostorih GT22 v Mariboru. Naslednje leto pa pripravljam še nekaj skupinskih razstav, a je o tem še prezgodaj govoriti.

Žarko Nanjara

Jezero z novo urejeno večjo plažo

Rudniško jezero je zadnja leta vse bolj obiskano in priljubljeno med kopalci. Zato se je za novo kopalno sezono uredil del obale, in sicer na področju pomolov, glavne plaže, s košnjo pa tudi obala med tema dvema priljubljenima točkama. Spomladi so se popravili leseni pomoli, dva sta dobila tudi stopnice oziroma lestev, in uredilo več zelenice za posedanje in druženje nad pomoli. Omejilo se je parkiranje ob obali, saj želimo vozila umakniti stran od neposredne obale – ta naj bo namenjena ljudem. Na glavni plaži se je uredilo odvodnjavanje, kar je bilo nujno za nadaljnje ureditve in zasaditve na tem območju. Nasled-

nji korak je bila ozelenitev teras na glavni plaži jezera. Zdaj je na voljo več terasiranih zelenih brežin. Površina za ležanje, sončenje in druženje se je z zelenicami povečala za več kot dvakrat. Na glavni plaži se je tudi nasul nov prod za lepši in prijaznejši dostop v vodo; postavila se je še ograja za oporo pri dostopu v vodo starejšim osebam, uredil se bo še predel pri začasnih straniščih z garderobno nišo, dodatnimi smetnjaki in plotom, ki bo skrival stranišča. Namestili bomo tudi dodatne naravne klopi za posedanje in omarico knjigobežnic. Odziv na urejanje obale jezera je bil izredno velik, prejeli smo številne pobude, predloge,

Foto: arhiv Občine Kočevje

a žal marsičesa ne moremo uresničiti. Občina Kočevje ima namreč v lasti le vodno parcelo z nekaj pripadajoče obale, ki ni razporejena na enakomerni razdalji od vode. Za celovito ureditev jezera so bili v preteklosti že narejeni načrti, a za izvedbo takšnega projekta bi potrebovali več zemljišča, ki ga lastnik ni pripravljen prodati lokalni skupnosti po sprejemljivi ceni. Ko bo vzpostavljena možnost celovitega urejanja okolice, nameravamo izvesti participatorni proces idejne zasnove za celotno okolico jezera, in sicer skupaj z vsemi udeleženci tega prostora.

T. Š. U., K. G.

Rekonstrukcija Bračičeve ceste

V poletnih mesecih se začne rekonstrukcija občinske ceste Bračičeve ulice, ki poteka od križišča s Cesto na stadion pri športni dvorani v Kočevju do križišča z Rožno ulico. Voziščna konstrukcija na obravnavanem odseku je dotrajana in ne zagotavlja več ustrezne varnosti. Predvidena je zamenjava zgornjega ustroja ceste, prilagoditev obstoječih jaškov na raven rekonstruiranega vozišča in preplastitev ceste. Zaradi dotrajanosti PVC-cevi se bo hkrati rekonstruiralo tudi vodovodno omrežje. Izvedla se bo zamenjava

Foto: arhiv Občine Kočevje

cevi na celotni trasi, zamenjava ventilov hišnih priključkov ter priključnih cevi zunaj voznih površin. Ker gre za enosmerno ulico, se bo poleg gradbenega posega spremenil tudi prometni režim na način, ki bo kolesarjem dovoljeval dvosmerno vožnjo. Začetek del je predviden avgusta, zaključek pa oktobra. Med rekonstrukcijo bo na celotnem območju zaradi enosmernih cest treba spremeniti tudi prometni režim, zato vse udeležence prosimo za strpnost in pazljivost.

G. Š.

Nova avtobusna postaja Zajčje Polje

Junija se je zaključila izgradnja novega avtobusnega postajališča v Zajčjem Polju. Namen in cilji urejanja avtobusnih postajališč so izboljšanje prometne varnosti ter izboljšanje kakovosti bivanja ljudi ter razvoja podeželja. Pomanjkanje avtobusnih postajališč je predvsem v oddaljenih naseljih, zlasti na območju KS Livold, Kočevska Reka in Poljanska dolina. Odločitev o gradnji postajališča v Zajčjem Polju pa je bila sprejeta na podlagi predloga KS Livold, saj se naselje v zadnjih letih širi, posledično se povečuje tudi število otrok, ki vstopajo na šolski avtobus in izstopajo iz njega. Da bi povečali prometno varnost, se je uredilo avtobusno postajališče z nadkrito čakalnico in pločnikom v celotni dolžini postaja-

lišča. Investicijo v skupni višini 25.000 EUR je z lastnimi sredstvi financirala občina. Glede na potrebe in predloge krajevnih skupnosti pa bomo tudi v

prihodnjih letih še naprej gradili avtobusna postajališča. Vsako leto se tako predvideva ureditev enega postajališča. G. Š.

Foto: arhiv Občine Kočevje

OBVESTILO ZAVODA SOPOTNIKI

Zavod Sopotniki sporočamo, da med 27. 7. in 7. 8. 2020 zaradi kolektivnega dopusta ne bomo sprejemali rezervacij, prav tako ne bomo vozili. Nabrali si bomo novih moči. Za rezervacije in opravljanje prevozov vam bomo znova na voljo v ponedeljek, 10. 8. 2020, spočiti in polni novega zagona. Hvala za razumevanje.

A. R., Zavod Sopotniki

AKTUALNI JAVNI RAZPISI V JULIJU IN AVGUSTU

- Predloge za naj spominek Kočevske 2020 na temo »Divje. A prijazno« lahko oddate do 1. avgusta 2020, do 10. ure.
- Zbiranje pobud za podelitev priznanj, nagrad in plaket Občine Kočevje 2020 poteka do 28. avgusta, do 10. ure.
- Rok za oddajo vlog za sofinanciranje izvedbe tipskih zaščit za zapiranje in skrivanje zbirnih mest za odpadke za leto 2020 je 1. avgust, in sicer do 9. ure.

Kočevski odličnjaki

Ob koncu šolskega leta je župan dr. Vladimir Prebilič že tradicionalno sprejel odličnjake in odličnjakinje. Sprejem, na katerega so bili seveda vabljeni tudi starši, razredniki in ravnatelj, je tokrat potekal v dvorani Kulturnega centra Kočevje, odličnjaki pa so poleg županove petice prejeli še darilo in spominsko fotografijo. Osnovno šolo je z odličnim uspehom v vseh letih zaključilo 17 otrok, Gimnazijo in srednjo šolo Kočevje pa 14. Kot pretekla leta smo ponovno na sprejem pozvali tudi dijake in dijakinje, ki so se šolali zunaj občine

Odličnjaki srednješolci • Foto: Gorazd Svete, Foto S

Kočevje. Tako sta se letos na sprejemu pridružila še dva odličnjaka. Prvič pa so bila letos podeljena tudi priznanja za odličen uspeh v vseh letih osnovnega šolanja na Glasbeni šoli Kočevje. Župan jim je plakete, ki smo jih poimenovali županova nota, podelil po odličnem zaključnem koncertu, ki so ga priredili na mestni ploščadi. Župan je vsem mladim zaželel veliko uspehov tudi v bodoče in dodal Aristotelovo misel: "Smo tisto, kar delamo večkrat. Odličnost torej ni dejanje, ampak navada".

K. G.

Kakšno bo podnebje v Kočevju?

Na Kočevskem je bila v zadnjih 30 letih povprečna temperatura zraka 9,2 °C, v običajnem letu pa je padlo skoraj 1.500 mm padavin v obliki dežja, snega in toče. V letu dni pade približno dvakrat več padavin kot v vzhodni Sloveniji, največ v jesenskem času. Na leto je v povprečju 162 dni s padavinami, 23 nevihtnih dni in 57 dni s snežno odejo. Doseđanji trendi kažejo, da temperatura zraka narašča, količina padavin pa se rahlo zmanjšuje. To je le nekaj podatkov, ki smo jih pridobili o lokalnem podnebju v okviru projekta ProteCHt2save, saj je bilo izdelanih več napovedi možnega spreminjanja podnebja v prihodnje. Tako se bo npr. povprečna najvišja dnevna temperatura zraka v Kočevju v naslednjih desetletjih lahko dvignila za 5 stopinj Celzija. Takšno temperaturo ima da-

Foto: arhiv Občine Kočevje

nes Portorož. Podnebne napovedi je izdelal italijanski Nacionalni svet za raziskovanje, za Občino Kočevje pa so jih v obliki zanimivih in razumljivih informativnih plakatov pripravili sodelavci ZRC SAZU Geografski inštitut Antona Melika. Plakati so na ogled v prostorih Občine Kočevje, ob postavitvi pa jih je predstavnikom Občine Kočevje in Pokrajinskega muzeja Kočevje ter medijem podrobneje predstavil dr. Rok Ciglič, za kar se najlepše zahvaljujemo. Panoji bodo do konca poletja na ogled na Občini Kočevje, nato pa še v Pokrajinskem muzeju Kočevje, Knjižnici Kočevje in v šolah. Vse napovedi, ki so nastale v okviru projekta ProteCHt2save, pa so prikazane v obliki spletnih zemljevidov tudi na naslovu: www.protecht2save-wgt.eu.

K. G.

Najem gozdarske kočice v objemu kočevskih gozdov

Občina Kočevje razpolaga z dvema lepo urejenima gozdarskima kočama, ki sta na Črnem vrhu in Pugledu. Obe je mogoče najeti za prijetna druženja in poslovna srečanja v objemu narave in kočevskih gozdov, do obeh pa vodi urejena makadamska cesta. Koči sta funkcionalni za uporabo, z urejenim notranjim in zunanjim delom, omogočata pa tudi prenočitev. Če ste zainteresirani za najem, lahko pokličete na Občino Kočevje, natančneje Mojco Bence, in sicer na telefonsko številko 01/89 38 235 med uradnimi urami, in se dogovorite za prosti termin najema. Cena najema kočice Črni vrh znaša 100 EUR na dan in kočice Pugled 50 EUR na dan. Pogodbeno razmerje za čas uporabe posamezne kočice se uredi na Občini Kočevje, medtem ko prevzem in predaja kočice potekata z oskrbnikom posamezne gozdarske kočice na kraju samem.

M. B.

Foto: arhiv Občine Kočevje

Sodelujte v Evropskem tednu mobilnosti 2020

Občina Kočevje bo skupaj s številnimi lokalnimi organizacijami in institucijami tudi letos sodelovala v Evropskem tednu mobilnosti, ki bo potekal pod geslom Izberi čistejši način prevoza! V Kočevju se bodo različni dogodki odvijali v zadnjih dveh tednih septembra. Lani smo prejeli nagrado za najboljši izveden ETM v kategoriji nemestnih občin. Letos si želimo program še nadgraditi, vključiti več zavodov, društev in posame-

znikov, da geslo projekta odmeva čim dlje in k trajnostni mobilnosti čez vse leto spodbudimo čim več ljudi. Zato pozivamo vse, ki bi želeli aktivno sodelovati pri ustvarjanju in izvedbi programa v letu 2020, da nas s svojim predlogom za izvedbo aktivnosti ali akcije kontaktirate na tanja.stajdohar-urh@kocevje.si ali pokličete na št. 01 8938 251. Skupaj bomo poiskali in dorekli način izvedbe.

T. Š. U.

Foto: Evropski teden mobilnosti

Subvencioniranje prevoza pitne vode

Foto: Bob van Aubel, Unsplash

Letos se zaključujeta dve največji investiciji zadnjih let v naši regiji, in sicer na področju oskrbe s čisto pitno vodo. Zaradi specifičnosti pokrajine, velikosti občine in redke poseljenosti pa kljub temu še obstajajo nekatera območja, kjer javno vodovodno omrežje še ni zgrajeno, kot so na primer Bilpa, Vrt, Podlesje, Kačji Potok, Laze ... Oskrbo s pitno vodo si prebivalci teh območij zagotavljajo iz vodnjakov, ki se polnijo s kapnico, kar pa pomeni, da so odvisni od samega vremena. V sušnih obdobjih se tako pogosteje pojavijo potrebe po dodatni oskrbi s pitno vodo. Na zadnji seji ob-

činskega sveta je bil s ciljem ureditve tega področja sprejet nov pravilnik, ki določa osnovne pogoje in postopke dobavljanja pitne vode za upravičena gospodinjstva ter subvencioniranje dobave vode. Prebivalcem na teh območjih se s pravilnikom zagotavlja 100 % sofinanciranje oziroma brezplačna dostava vode, kar pomeni, da bodo vodo prejeli po enaki ceni kot gospodinjstva, ki imajo možnost priklopa na javno vodovodno omrežje. Skupaj s stroški prevoza je bila namreč cena vode bistveno višja, zato bo te stroške krila Občina Kočevje.

K. G.

HUD-PA®KET
PARKETARSTVO IN MALA HIŠNA POPRAVILA

GREGOR HUDOBIVNIK s.p.
Bršljanova pot 4 1330 Kočevje
gsm 031 653 361 e hud.parket@gmail.com

GV SERVIS d.o.o., Reška cesta 21a, 1330 Kočevje

DELOVNI ČAS
8:00 - 16:00

KONTAKT SERVIS
041-532-666
podpora@vidrih.si
www.vidrih.si

Svetovanje pri nakupu nove opreme
Namestitve operacijskega sistema
Vzdrževanje programske in strojne opreme
Vzpostavitev domačega ali brezžičnega omrežja
Postavitev računalniškega omrežja na domu
Nastavitev in priklop omrežnih naprav
Namestitve gonilnikov
Odstranitev virusov, trojanskih konjev, spyware in adware
Čiščenje registra

Pleskarstvo Steklarsko
Andreja Lebar s.p.

Za pripravo ponudbe nam pošite na:
info@storitve-lebar.si

Reška cesta 15
1330 Kočevje
01/89 555 97

SLIKOPLESKARSKA DELA
IZDELAVA TOPLOTNO
IZOLACIJSKIH FASAD
UOKVIRJANJE SLIK
STEKLO IN STEKLARSKA
DELA

stekleni nadstreški, ograje, pregradne stene, ...
steklene stene za tuš kabine
steklene kuhinjske stenske obloge

Najboljša spletna trgovina za vse ljubitelje sestavljanek (puzzle)

RIJAVEC GORAN s.p.

- Notranja vrata LIP BLED
- Notranja oprema talne obloge
- Lesene stopnice
- Mizarski servis
- Hišniška opravila

☎ 031 694 728
✉ info@longy.si
🌐 www.longy.si

Stroški odpadkov v nebo, nujne dolgoročne rešitve

Pred nekaj tedni smo občinski svetniki znova odločali o povišanju cen komunalnih storitev. Seveda gre za potezo, ki jo v teh časih v Moji Kočevski sprejemamo s stisnjenimi zobmi. Vendar stanje na trgu ravnanja z odpadki je v naši državi tako kaotično, da druge izbire pravzaprav nismo imeli, če seveda želimo odgovorno ohraniti kakovost komunalnih storitev na trenutni ravni.

V skladu z evropsko direktivo na Kočevskem odpadkov ne odlagamo več sami. Naše komunalno podjetje jih zgolj zbere oz. loči po frakcijah in skladišči do trenutka, ko jih izvajalec, ki ga izbere država, odpelje. In ravno cene teh sto-

ritev, torej odvoza in obdelave, na katero imamo v občini zelo omejen vpliv, so v zadnjem letu enormno poskočile (ponekod tudi do 100 % in več). Takšen skok cen izhaja iz dejstva, da v Sloveniji primanjkuje objektov za obdelavo in uničenje odpadkov, ki jih zato vozimo v tujino, za to storitev pa drago plačujemo. Prevoz in obdelava mešanih komunalnih odpadkov kot tudi odvoz blata iz čistilnih naprav ter stroški, ki so s tem povezani, so Komunalni v zadnjem letu povzročili za skoraj 300.000 evrov dodatnih stroškov. Če bi ta znesek v celoti prenesli v cene, bi se povprečna gospodinjenska položnica povečala za skoraj

7 €. Seveda v časih, ko se razmere v gospodarstvu zaostrujejo, takšen dvig ni bil sprejemljiv. Zato smo se v Moji Kočevski aktivno pogovarjali s Komunalno o tem, kako dodatno omejiti stroške in povečati prihodke iz preostalih dejavnosti, da bo podražitev kar najmanjša. Tako se je med drugim okrepil nadzor nad evidencami, v zadnjem letu se je dodalo več kot 400 novih plačnikov.

V pripravi je uredba za pravičnejšo porazdelitev bremena z vidika gospodarskih subjektov. V sodelovanju s Centrom za socialno delo smo pristopili tudi k aktivnemu reševanju težav največjih dolžnikov. Tudi prejemniki

socialnih transferjev so namreč dolžni poravnati stroške dostopa do osnovnih občinskih javnih storitev. Vsi ti ukrepi so omogočili, da bo dvig cene z naslednjim mesecem znašal manj kot evro na občana. S tem bomo pokrili približno polovico novonastalih stroškov in preprečili, da podjetje zaide v rdeče številke. Z omenjenimi dodatnimi ukrepi načrtujemo stabilne cene za naslednjih nekaj let, vendar ker vpliva na strošek obdelave odpadkov nimamo, bodo na dolgi rok zagotovo potrebne določene spremembe tudi v naši miselnosti. Predvsem dejstvo, da smo v letu 2019 na Kočevskem ustvarili največjo skupno

količino odpadkov doslej, (6736 ton zbranih odpadkov in 443 ton blata) govori o tem, da navkljub uspešnemu ločevanju ne izpolnjujemo okoljskih ciljev po postopnem znižanju količin odpadkov. Več smeti pa pomeni večji strošek in višje zneske na položnicah.

V Moji Kočevski se tega zavedamo, zato stremimo k nadaljnjim pogovorom z državo glede iskanja cenejših rešitev. Zdaj je čas, da se v Sloveniji odločimo, ali bomo poiskali način in sami poskrbeli za svoje smeti ali bomo še naprej plačevali večmilijonske zneske tujcem, ki bodo služili na naš račun.

Gregor Košir

Koronakriza lahko traja dve do tri leta

Analiza dogajanja med prvim valom koronavirusa, ki smo jo naredili v SLOGI, je pokazala, da so kritična območja domovi za starejše. Zato so v drugem valu epidemije odločitve, da se domovi za starejše pravočasno in ustrezno zaščitijo, pravilne.

Ob napovedih, da bo virus covid-19 prisoten še vsaj dve do tri leta, moramo biti na to

pripravljeni. Na Vlado RS smo naslovili dopis o nujnosti samooskrbe s hrano v Sloveniji. Sledil je ukrep nakupa podjetja za ohranjanje avtonomnih semen, ki je ponovno v državni – naši – skupni lasti. Dogovarjamo se še za termin za pogovor z ministrico za kmetijstvo, na katerem želimo doreči še naslednje korake. Za

občino Kočevje smo predlagali izdelavo analize o posledicah koronske krize v gospodarstvu in na delovnih mestih. Županu in vodjem svetniških skupin smo posredovali podatke, ki smo jih pridobili od Gospodarske zbornice Slovenije, Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje in Območne obrtne zbornice Kočevje kot gradivo za

analizo. Pričakujemo, da župan še pred dopusti skliče pogovor o trenutnem stanju in o možnosti samooskrbe s hrano v občini Kočevje, saj se govori in piše, da zna obdobje korone svetu trajati od dve do tri leta.

Covida-19 ne bo enostavno obvladati, ker bo ponovno povezan s karanteno, omejitvami gibanja, delom na domu in

drugimi ukrepi. Ameriški predsednik naj bi zakupil vse količine trenutno razvitega cepiva proti virusu. To se lahko zgodi tudi pri dobavi hrane ali drugih potrebščin iz tujine. Tisti, ki bo plačal več, bo hrano imel. Zato moramo biti v naši občini pripravljeni, da si hrano lahko pridelamo sami.

Janko Veber

Učinkoviti ukrepi

Če kdaj, potem prav danes v teh težkih in zahtevnih situacijah, ko smo kot družba v celoti na preizkušnji, potrebujemo složnost, enotnost pri obvladovanju ponovnega izbruha koronavirusa, ki je še vedno prisoten med nami. V prvem valu smo se odzvali pravočasno in tudi kot družba naredili vse, da do okužb ne bi prihajalo. Kot občina smo se z ukrepi odzvali dobro in pravočasno in temu primerno ni bilo veliko okužb.

Vlada se odziva zelo hitro in pravočasno sprejema potrebne ukrepe za blaženje krize, ki jo bo povzročil koronavirus. Tudi v naši občini smo opozarjali, da

moramo biti v stalni pripravljenosti, da bomo lahko pravočasno pomagali gospodarstvu, ki je že lepo napredovalo. Ukrepi, ki smo jih potrdili na občinskem svetu, so šli v pravo smer, da pomagajo prizadetim v epidemiji.

Vlada je v teh dneh sprejela že četrti paket ukrepov za blaženje krize. Koalicija ga je potrdila s 50 glasovi za in brez glasu opozicije. Prvi paket je bil usmerjen predvsem v reševanje gospodarstva, v reševanje delovnih mest in pomoč ljudem, drugi paket je bil namenjen zlasti zagotavljanju likvidnosti gospodarstva in pomoči vsem tistim ranljivim skupinam, ki v prvem paketu

niso bile zajete. Tretji paket je bil namenjen reševanju slovenskega turizma, torej uvedbi bonov, ki jih danes nekateri že koristijo v različnih nastanitvah po naši čudoviti Sloveniji. Četrti paket, ki je bil sprejet, podaljšuje ukrepe čakanja na delo na največ tri mesece, že drugič določitev in plačilo nadomestila plače za odrejeno karanteno, ki se krije iz proračuna, ter prav tako tretjič ukrepe s področja institucionalnega varstva. Vlada je socialnovarstvenim centrom namenila dodatnih 31 milijonov evrov. Sredstva bodo namenjena za izboljšanje kadrovskega položaja, ki ga domovi za sta-

rejše in druge oblike socialnega varstva nujno potrebujejo. To pomeni tudi dodatni denar za Dom starejših občanov Kočevje. V četrtem paketu je ukrep, ki ga je vlada potrdila, tudi mobilna aplikacija za obveščane o stikih z okuženimi ali potencialno okuženimi. Osnovni in edini namen mobilne aplikacije je varovanje zdravja ljudi in omogočanje epidemiologom, da svoje delo opravijo hitreje in učinkoviteje. S hitrejšim ugotavljanjem števil okuženih ali potencialno okuženih se dokazano lahko hitreje zajezi širitev okužb. V tem primeru ne gre za poseg v zasebnost, temveč za nujen dopusten

in sorazmeren ukrep za učinkovito varovanje javnega zdravja. Mobilno aplikacijo poznajo in jo uporabljajo v veliko drugih državah po svetu.

Kot vsako leto tudi tokrat v tem času poteka razpis za zbiranje pobud za podelitev priznanj, nagrad in plaket Občine Kočevje. Vse občane pa lepo prosimo, da se nam pridružijo pri iskanju primerne kandidata, kandidatke, društva in organizacije, za katero mislijo, da je s svojim delom zaslužila nagrado.

Med počitnicami predvsem upoštevajte navodila NIJZ, da bodo čim bolj zdrave.

Luka Bubnjič

SLOGA

SDS

TRADICIONALNA KITAJSKA MEDICINA BLAŽ ABRAHAMSBERG

Vzemimo si čas za svoje zdravje in dobro počutje.

- TUI NA trad. kitajska terapevtska masaža
- ŠPORTNA MASAŽA
- REFLEKSNA MASAŽA (se dela na stopalih)
- ANTISTRESNA - SPROSTILNA MASAŽA
- AKUPRESURA

Informacije in naročanje: gsm 031 260 358,
Blaž Abrahamsberg s. p., Tomšičeva 13, Kočevje

DARILNI BONI

Dobite jih v
Mestni cvetličarni,
Reška cesta 10A

Z MAJEM
ZAČEL
PONOVO
DELATI

Vadba v okoljih z visoko temperaturo

Vrhunski športniki kot tudi nekateri rekreativci se s telesno aktivnostjo ukvarjajo ne glede na letni čas in druge dejavnike, to pa lahko predstavlja zdravstveno tveganje. Trenutno so zunaj visoke temperature, zaradi katerih se moramo prilagoditi, če želimo zmanjšati tveganje za razvoj zdravstvenih zapletov.

Mišice s svojim delovanjem iz kemične energije (zaloge hrane) proizvajajo energijo za gibanje ter stranski produkt – toplotno energijo. Zaradi viška toplotne energije se naše telo ogreva. Organizem v procesu homeostaze (ohranjanje notranjega ravnovesja) skrbi za vzdrževanje primerno nizke telesne temperature s potenjem, samo okolje pa še z drugimi načini prenosa toplotne energije (zakoni termodinamike). Če je ta proces neuspešen, lahko posameznik pride v hipertermijo in s tem resno ogrozi svoje zdravje.

Dejavniki tveganja:

- visoka temperatura okolja
- visoka vlažnost v zraku
- neprimerna oblačila
- dehidracija
- brezvetrje

Zgoraj naštetih dejavnikov onemogočajo učinkovito termoregulacijo organizma, kar neposredno vpliva na učinkovitost hlajenja. Zaradi visokih zunanjih temperatur se po zakonu termodinamike telo težje ohlaja, kar slabše (ali pa sploh ne) oddaja toplotno energijo v okolico (na hladnejše snovi). Visoka vlažnost okolja onemogoča hitro hlajenje potu s površine kože, zato se specifična toplota površine (kože) ne porablja tako, kot bi se v manj vlažnem okolju. Verjetno ni treba poudarjati, da neprimerna oblačila in brezvetrje onemogočata učinkovito hlajenje telesa. Zaradi dehidracije se poveča gostota krvi, kar je v njej manj vode ter s tem otežkoči pretok krvi skozi kožo (in preostale organe), kamor dovaja kri z visoko temperaturo. Poleg tega pa povečana gostota krvi

predstavlja še drugo celopomembnejše tveganje (oteženo bitje srca).

Najpogostejše težave med telesno aktivnostjo in po njej:

- dehidracija in z njo povezane težave (akutna odpoved ledvic, obremenitev srca, nezbranost, zmanjšana zmogljivost, težave z vidom in

Foto: www.canva.com

- drugo)
- vročinski mišični krči
- glavobol
- omotičnost
- slabost
- huda utrujenost

Vročinska izčrpanost: Če se pojavijo zgornji znaki, nemudoma prekinite telesno aktivnost ter se umaknite v hladnejše okolje, poskrbite za rehidracijo (voda in elektroliti) in počitek. Svetujemo tudi prho s hladnejšo vodo (vendar ne ledeno).

Vročinski udar: Če se pojavijo hujši znaki (omedlevice, hude zmedenosti, prenehanje potenja, močno povečan utrip, nepravilno dihanje, agresija, bruhanje ...) in če manj nevarni znaki (slabost, glavobol ...) ne izginejo po nekaj urah, obiščite zdravnika. Oseba, ki doživi vročinski udar, se mora nujno ohladiti na kakršen koli

učinkovit način (hladna prha, hladni obkladki, ventilatorji ...). Če je vročinski udar hujši, se lahko oseba začne tresti in poroča o tem, da jo zebe ter lahko začasno izgubi vid. V takem stanju je posameznik v resni smrtni nevarnosti.

Nasveti:

- Telesno aktivnost izvajajte v primer- no ohlajenih notranjih prostorih.
- Aktivnosti na prostem načrtujte na dneve, ko so temperature primer- nejše.

- Aktivnosti izvajajte v tistem delu dneva, ko je temperatura nižja (zjutraj in zvečer).
- Prilagodite vadbene količine (intenzivnost, trajanje, odmori ...).
- Poskrbite za ustrezna oblačila, ki vas zaščitijo pred soncem (svetla), vendar so dovolj zračna.
- Če ste izpostavljeni soncu, uporabljajte zaščitno kremo z visokim faktorjem UV-zaščite in sončna očala.
- Izkoristite druga sredstva (ventilatorje, hlajenje z vodo, senčnike, pokrivala ...).

Če se zunanje temperature zvišajo nenadno, se počasi aklimatizirajte in začnite postopoma. Prav tako, če zamenjate okolje (primer: prehod s hladnejših hribovskih predelov k morju ali v nižje ležeča večja mesta z veliko pozidane površine). Prav tako se zavedajte, da je včasih telo lahko šibkejšo od uma, zato se ne ženite za vsako ceno.

Pijte zadostno količino tekočin, predvsem vode. Izogibajte se alkoholu, gaziranim pijačam, sladkim napitkom in napitkom s poživili. Tekočino nadomeščajte redno in sproti, ker se občutek žeje lahko pojavi šele prepozno.

Še posebej previdni moramo biti pri nadzoru hidracije in telesne aktivnosti otrok, ker ti sami ne morejo preudarno skrbeti za svoje zdravje. Druga rizična skupina so starejši, ker z leti organizem težje ohranja homeostazo in so tako še bolj izpostavljeni določenim tveganjem (primer: srčni infarkt).

David Gole,
Center za krepitev zdravja Kočevje

OPTIKACENTER
www.optikacenter.si
za popoln vid

- BREZPLAČNA KONTROLA VIDA
- OKULISTIČNI PREGLEDI
- KOREKCIJSKA IN SONČNA OČALA
- KONTAKTNE LEČE

TZO 20, trgovski center NAMA, 1330 Kočevje
+386 (01) 893 14 86, 051-641-770
pon-pet: 9h-12h, 15h-18h
f OptikaCenter Nama Kočevje

Optika Center, Marinka Trope s.p.
Kidričeva 2, 1330 Kočevje

AKCIJA
-20% popust
na progresivna stekla

AVTOHIŠA VRTIN

Črnomelj

www.vrtin.si

Avtohiša Vrtin
Kočevje 21
8340 Črnomelj

+386 (0)7 35 66 101
info@vrtin.si
041 782 167 Matic

NA ZALOGI PREKO 50 RABLJENIH VOZIL Z GARANCIJO

PRODAJA IN SERVISIRANJE VOZIL

KAROSERIJSKA POPRAVILA

SERVISIRANJE VSEH ZNAMK VOZIL

QUICK CHECK CENITVE POŠKODOVANIH VOZIL

UVOZ VOZIL PO NAROČILU

ZA VAS POSKRBI MATIC OBRANOVIČ, KI VAŠE VOZILO
ODPELJE IN PRIPELJE BREZ DOPLAČILA

RENAULT
Passion for life

Novi CAPTUR, KADJAR in KOLEOS SUV Renault

Do
7.000 €
popusta
za vozila iz zaloge*

5 let podaljšanega jamstva**

5 let vzdrževanja po polovični ceni**

Osnovno in kasko zavarovanje za 99 €**

*Pri pooblaščenem prodajalcu Renault preverite vozila iz zaloge in z Renault Financiranjem izkoristite do 7.000 € popusta. Popusti se razlikujejo glede na model. Posamezni koncesionar lahko odobri tudi dodaten popust. **Ob nakupu avtomobila z Renault Financiranjem prejmete prvo leto subvencionirano obvezno in osnovno kasko zavarovanje za 99 € in bon. za obnovo zavarovanja v višini 150 € v naslednjem letu. V financiranje je vključeno tudi brezplačno podaljšano jamstvo (5 let ali 100.000 km, karkoli se zgodi prej) in vzdrževanje po polovični ceni (5 let ali 100.000 km, karkoli se zgodi prej). Pogoji akcije je sklenitev finančne pogodbe z minimalno financirano vrednostjo 6.000 €, minimalnim trajanjem 36 mesecev in sklenitev zavarovanja vozila v drugem letu z Renault Financiranjem. Priljubljenosti si pravico do napak. Slika je simbolična. Več informacij o ponudbi, nakupu in pogojih nakupa je na voljo na renault.si.

Poraba pri mešanem ciklu: 4,6 – 7,3 l/100 km. Emisije CO₂: 122 – 184 g/km. Emisijska stopnja: EURO6D. Emisija NOx: 0,0217 – 0,055 g/km. Emisija trdnih delcev: 0,00004 – 0,00084 g/km. Število delcev (x10¹¹): 0,03 – 1,87. Vrednosti meritev porabe in emisij ustrezajo novemu standardu meritev WLTP. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjskega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Renault Nissan Slovenija d.o.o., Dunajska 22, 1000 Ljubljana.

Renault priporoča **Castrol**

reanault.si

AVTOHIŠA VRTIN D.O.O.

Kočevje 21, 8340 Črnomelj
tel: 07 35 66 101, mob: 040 454 020

**SAMO 39 KM
IZ KOČEVJA**

Košarka v Kočevju

Na Kočevski so košarko prvič igrali italijanski vojaki med drugo svetovno vojno, ko so si postavili zasilen koš. Po vojni je bil v dvorani Šeškovega doma na balkonu postavljen en koš, še eden pa na zunanem igrišču. Igra pod dvema obročema se je dokončno uveljavila po letu 1952, ko se je študija na Državnem inštitutu za fizikulturo (DIF) v Beogradu vrnil Saša Bižal. Že prihodnje leto so športni navdušenci v Gaju zgradili košarkarsko igrišče na lešu, kamor so prenesli tudi lesen koš izpred Šeškovega doma. Košarka je bila dolga leta ena izmed sekcij TVD Partizana Kočevje. Samostojni Košarkarski klub Kočevje je bil ustanovljen leta 1976, njegov prvi predsednik je bil Andrej Smole.

Zanimanje za košarko se je močno povečalo po letu 1955, ko je Košarkarska zveza Slovenije v Kočevju organizirala tečaj za košarkarske trenerje. Vodili so ga Aleksandar Nikolić, 'oče jugoslovanske košarke', Alfons Ledinek in Drago Stepinšek. Kot edina ženska se ga je udeležila tudi zelo uspešna kočevska športnica Sonja Errath, pozneje poročena Bižal (1934–1997).

Prva košarkarska tekma je bila v Kočevju odigrana avgusta 1955, dve leti pozneje pa še prvi košarkarski turnir. Poleg domačinov so sodelovali še Košarkarski klub (KK) Ljubljana, KK Odred Ljubljana, KK Svoboda Ljubljana, KK Novo mesto in Partizan Domžale.

V primerjavi z atletiko, namiznim tenisom in odbojko se je košarka na začetnem obdobju razvijala počasneje in ni dosegala njihove kakovosti. Z vzgojo mladih košarkarjev se je prvi ukvarjal Janez Stropnik, za njim pa Tone Prelesnik (1960–1968). Pozneje je vadbo košarkarskih selekcij več kot deset let (1968–1981) vodil Cveto Arko. Delo trenerja so med drugim opravljali tudi Roman Papež, Branko Dekleva in Sašo Stefanišin, najdlje pa Dušan Henigman (1973–2019), Franc Štemberger (2004–2019) in Uroš Miklič (2013–2019).

Starejši kočevski košarkarji se radi spominjajo tekme iz leta 1968 in dveh iz leta 1971. Prvenstvena tekma med pionirji KK Moste in TVD Partizan Kočevje na asfaltnem igrišču na Ježici se je končala z visoko zmago kočevskih košarkarjev 111 : 0. Tri leta pozneje so kočevski mladinci kar dvakrat premagali KK Slovan, ki je pozneje osvojil naslov državnih prvakov Jugoslavije. Za kočevsko ekipo so igrali Jože Papež, Franc Štemberger, Branko Dekleva, Dušan Popovič, Brane Strle, Jadran Vukelja, Marjan Gergar, Vojko Pongračič, Dušan Henigman, Marko Smola, Dušan

Udeleženci tečaja za košarkarske trenerje pod vodstvom Aleksandra Nikolića, Alfonsa Ledinka in Draga Stepinška, 1955 • Foto: Pokrajinski muzej Kočevje

Košarkarji KK Snežnik Kočevje so se v sezoni 1991/92 uvrstili v drugo slovensko državno ligo
Foto: Slovenec, maj 1992, foto Milan Glavonjič

Košarkarice TVD Partizan Kočevje, 1964 • Foto: zasebni arhiv, Nataša Boldan

Zamida in Janez Dejak, za Slovan pa so med drugim igrali Franci Volaj, Jože Papič in Ante Zalokar.

Leta 1971 se je mladinska ekipa prvič uvrstila na četrtfinalni turnir za naslov državnega prvaka Jugoslavije v Karlovcu. Uspeh je ponovila prihodnje leto v Zagrebu. Največji uspeh je kočevska moška košarka dosegla leta 1981 z uvrstitvijo članske ekipe v 1. slovensko ligo. Trener Cveto Arko je pripeljal mlado ekipo, ki je predtem dvakrat zapored (1976, 1977)

osvojila naslov pionirskih prvakov Slovenije. A med najboljšimi je igrala samo eno sezono. Ob koncu prejšnjega tisočletja so kočevski košarkarji brez vidnejših rezultatov igrali v drugi slovenski ligi, po reorganizaciji lige pa v tretji slovenski ligi.

Nov zagon je kočevska košarka dobila pod vodstvom trenerja Dušana Henigmana. V sezoni 1991/1992 se je članska ekipa pod imenom KK Snežnik Kočevska Reka uvrstila v drugo slovensko državno ligo, kjer je

ostala do leta 2000, ko se je zamenjala generacija. Kmalu zatem so v klubu zavladele finančne težave, ki so ga čez tri leta pahnilo v 3. slovensko ligo.

V sezoni 2002/03 je kadetska ekipa KK Artplet Kočevje nastopala v 2. slovenski ligi. V jesenskem delu prvenstva je odigrala dve tekmi s Košarkarskim društvom (KD) Ilirija iz Ljubljane, za katero je igral tudi Goran Dragič. Obakrat je zmagala Ilirija, v Ljubljani z 89 : 85, v Kočevju pa s 75 : 65. Kadeti KK Lesdog Kočevje so se v sezoni 2010/2011 prek kvalifikacij uvrstili v 1. slovensko ligo in pod vodstvom trenerja Franca Štembergerja osvojili naslov državnega prvaka Slovenije.

V osemdesetih letih prejšnjega stoletja je v klubu delovala tudi ženska ekipa. Največji uspeh je dosegla leta 1971, ko se je v pokalnem tekmovanju pod vodstvom Braneta Dekleve in Boruta Hočevarja uvrstila med osem najboljših ekip v Sloveniji. Pozneje je še deset let nastopala v drugi republiški ligi, nato pa je zanimanje za žensko košarko zamrlo. Leta 2014 jo je poskušal oživiti Dušan Henigman, vendar so bila zainteresirana samo tri dekleta. Priključila so se devetim fantom, ki jih je treniral Franc Štemberger. Nastala je mešana ekipa, ki je dve sezoni nastopala v kategoriji U-11 in U-13.

Odlične rezultate je v zadnjih desetih letih dosegala kočevska veteranska ekipa. Na svetovnih in evropskih prvenstvih se je enakovredno kosala z najboljšimi reprezentancami. Pod imenom Slovenija 55 + Kočevje je na 6. evropskem prvenstvu v Zagrebu leta 2010 osvojila naslov evropskih prvakov, na 12. svetovnem prvenstvu v Solunu leta 2013 pa bronasto medaljo.

V selekcijah KK Kočevje je bilo v preteklosti kar nekaj dobrih košarkarjev. Med njimi so izstopali Milan Mihelič, Robi Gašparac, Roman Papež, Sašo Polovič, Saša Stefanišin in Uroš Miklič. Trenutno sta iz Kočevja najbolj perspektivna Alej Kump (KK Cedevita Olimpija) in Tinkara Lavrič (KK Grosuplje), ki sta na širšem seznamu za slovensko državno reprezentanco U-15 oziroma U-16. Za njun uspeh ima veliko zaslug trener Franc Štemberger.

Danes KK Lesdog Kočevje sicer formalno še obstaja, vendar nima več nobene košarkarske ekipe.

Za informacije se zahvaljujem Saši Bižalu, Tonetu Prelesniku, Dušanu Henigmanu, Branetu Deklevi in Jerneju Kalanu.

Ivan Kordiš, Pokrajinski muzej Kočevje

Stolpnice v Kidričevi ulici

Tako kot drugje tudi v Kočevju mestne identitete ne tvorijo le starejše stavbe, ki imajo seveda prav svojstveni šarm, temveč k njegovi urbani podobi prispevajo tudi zgradbe iz novejšega časa. Med njimi pa verjetno posebno mesto zavzemajo stolpnice na Kidričevi ulici. Z njihovo gradnjo je Kočevje namreč prvič dobilo tisto, kar je prej s Kajfeževo večstanovanjsko hišo na Tomšičevi cesti imelo le po imenu: svoje čisto prave nebotičnike.

'Ponos današnjega Kočevja', kakor so stolpnice leta 1963 poimenovali v tisku, so verjetno celo najbolj slavne kočevske zgradbe, saj so o njih pisali celo v Ameriki. Ne sicer zaradi njihove izvirnosti, ampak zaradi – prvoaprilске potegavščine.

V glasilu ameriških Slovencev Prosveta so namreč spomladi 1962 pretirano resno vzeli šalo kočevskega lokalnega časopisa, da se nastajajoča prva dva kolosa "vsled enormne teže" pogrezata in nagibata proti Rinži, zaradi česar bodo gradbinci morali podreti zgornja tri nadstropja. Bržkone se je marsikdo zabaval ob modrovanju 'Amerikancev', da vse to

Foto: Mihael Petrovič ml.

meče slabo luč na naše strokovnjake, zlasti ker se jim je ob tem zapisalo, da bomo Kočevjarji težave namesto s podiranjem reševali s podpiranjem. A ker vrag nima smisla za humor, se je desetletja pozneje izkazalo, da se trije od štirih nebotičnikov dejansko posedajo, čeprav ne tako hudo, da

bi zaradi tega bila potrebna rušenja. Kakšna razpoka pa se je na stenah tu in tam le pojavila.

Ljudi pa so med samo gradnjo vznemirjali čisto drugi problemi. Kako, so se spraševali, se bodo stolpnice sploh oskrbovale z vodo? Mar niso za kočevske razmere previsoke? A jih je tudi

tokrat pomiril lokalni časopis. Stolpnice, je pojasnil, se v nebo pnejo le približno 30 metrov, novi vodohram, ki nastaja na koncu Podgorske ulice, pa bo brez težav zagotavljal potreben tlak tudi za višje zgradbe. Jasno?

Jasno! Ko je bila leta 1965 dograjena še četrta, zadnja stolpnica, pa so se vseeno pojavili novi izzivi, tokrat za gasilce. Njihovo orodje, so opozarjali, namreč ni bilo primerno za gašenje v stolpičih in stolpnica. Kupiti so morali novo lestev.

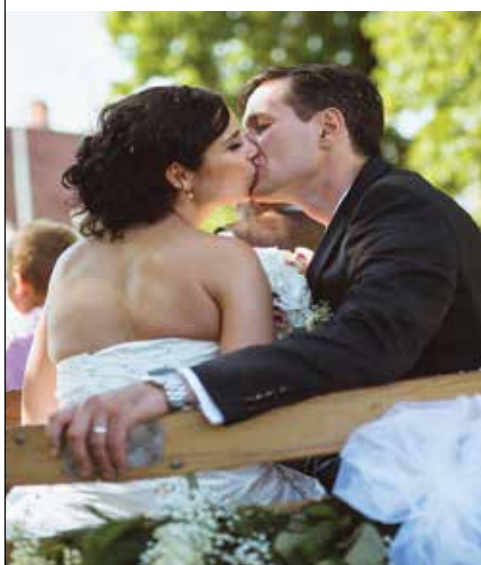
Tako se je Kočevje s stolpniciami privajalo sodobnosti, sodobnosti pa so – ali smo – se z njimi privajali tudi paglavci iz bližnje sosesčine. Ne nazadnje so s seboj prinesle še eno imenitno pridobitev: dvigala. In kaj bi bilo lahko v šestdesetih in sedemdesetih letih za mularijo lepšega kot vožnja s tem 'čudom tehnike'? Pa čeprav se je rado kvarilo in čeprav stanovalci niso bili pretirano navdušeni nad mladimi obiskovalci, ki so za kanček vznemirjenja rade volje tvegali, da v 'liftu' obtičijo kje med dvema etažama.

Mihael Petrovič ml.

RANCH MARINA
KOČEVSKO SLOVENIJA

INFORMACIJE
IN REZERVACIJA
040 760 199

POROKA
NAJ BO VAJIN
DAN EDINSTVEN.

V objemu gozdov in
osrčju narave.

RANCH MARINA
Koče 2, Kočevska Reka
info@ranchmarina.com
www.ranchmarina.com

Junij v šolskih klopek na OŠ Ljuba Šercerja

Počitnice so se res že začele, vendar se na OŠ Ljuba Šercerja radi spomnimo junijskih dni, ki smo jih preživeli skupaj, in vseh doživetij. Učenci 8. in 9. razreda so razmišljali, kje si želijo nadaljevati šolanje, zato so obiskali žago AMLES na Trati. Tam so spoznali proizvodnjo, postopek žaganja hlodovine v deske, sušenje in skladiščenje desk ter razrez v končne izdelke.

Na sončno jutro 11. junija smo se učenci in učitelji šole odpravili na stadion, kjer smo izvedli športni dan. Učenci so se v dveh skupinah pomerili v metu žogice, skoku v višino, skoku v daljino z mesta ter teku na 60 in 300 metrov. Vzdušje je bilo odlično – učenci so se med seboj spodbujali, zato smo bili dobre volje ter zadovoljni z rezultati.

Tehniški dan Varno v prometu smo začeli z obnavljanjem teoretičnega znanja, tehničnim pregledom in čiščenjem koles. Po malici so se učenci preizkusili na spretnostnem poligonu, kjer so premagovali različne ovire in se ob tem zabavali. Za poslastico pa se je skupina najbolj zagnanih učencev odpravila do MTB-trail centra Kočevje, kjer jih je čakala prava preizkušnja. Najprej so seveda morali spoznati pravilno vožnjo in pravila obnašanja na pro-

Foto: Blaž Merhar

gi, ki jih je predstavil član tamkajšnjega kluba, nato pa so se tudi sami preizkusili v vožnji na valovih – pumptrack – in v skokih za učenje.

Del zaključka šolskega leta je bila tudi valeta za učence 9. razreda, ki so si ta dan popestrili z ogledom filma, pico v Gaju, nekateri učenci pa so jo za hec tudi zagodili svojemu razredniku tako, da so mu ovili avtomobil s folijo! Po prihodu staršev je sledila podelitev spričeval, priznanj, pohval ter sladkanje s torto in metnim sokom izpod rok razredničarke in učencev oddelka PP3. Ob odhodu so nam učenci povedali, da so se na naši šoli imeli lepo in nas bodo vsekakor še velikokrat obiskali.

Tudi 24. junija je bil za našo šolo poseben dan! Ni bil samo zadnji šolski dan in začetek počitnic, ki smo ga težko pričakovali ... Prvič smo tudi izvedli proslavo na daljavo – kar prek videokonference! Učenci so sedeli v svojih učilnicah in spremljali proslavo pred dnevom državnosti kar na zaslonu. Vsekakor si jo bomo zapomnili, saj je bila nekaj drugačnega. A čeprav je bila proslava izvedena 'na daljavo', smo v mislih vseeno rojstni dan države praznovali skupaj.

Anita Marinko

Izjemen uspeh na tekmovanju iz znanja kemije

Eneja Pirc, učenka 9.b razreda OŠ Zbora odposlancev, je že od prve ure, ko se je srečala s kemijo, kazala veliko zanimanje za to področje znanosti. Ne samo njena nadarjenost in sposobnost dojemati težje naloge, ki zahtevajo višje standarde znanja, njene vrline so bile vseskozi vztrajnost, delavnost in doslednost.

Kot njena učiteljica mentorica sem to hitro začutila, jo usmerjala, ji pomagala in vztrajala z njo, predvsem pa verjela, da ji bo s toliko znanja uspelo priti do samega državnega vrha. Uspešna je bila že lani, saj je na državnem tekmovanju osvojila srebrno priznanje, zlato pa se ji je izmaknilo za slabo točko ...

Letos je delala še bolj zagnano in s tem svoje znanje le še nadgrajevala, čeprav se je bilo marca treba usmeriti na večinoma samostojno delo in pomoč le na daleč. Januarja je bilo izbirno šolsko tekmovanje, ki je Eneji in še trem devetošolkam prineslo dovolj dober rezultat za udeležbo na državnem tekmovanju, ki bi moralo biti 16. aprila. Zaradi izrednih razmer takrat to ni bilo izpeljano in bili smo že skoraj prepričani, da ga ne bo, kar

Foto: Špela Zupančič

bi bilo škoda za vse, ki so vlagali trud v priprave.

Organizator državnega tekmovanja ZOTKS nam je sporočil, da bo tekmovanje izpeljano 9. junija. Seveda je novica Enejo spodbudila k še bolj predanemu delu ob vrnitvi v šolo in trud je bil absolutno poplačan. Dosegla je skoraj vse točke, od 47 možnih točk je izgubila le 0,5 točke, in se tako uvrstila na sam državni vrh, na 2. mesto v državi v kategoriji 9. razredov.

Eneja, s tem uspehom si naši šoli in predvsem učencem OŠ Zbora odposlancev, ki prihajajo za teboj, dokazala, da še kako velja pregovor: "Kjer je volja, tam je pot." Naj bo tvoj uspeh motivacija vsem tistim, ki bodo nadarjeni in sposobni za reševanje kemijskih nalog kot ti, in mogoče se z vztrajnostjo ta uspeh še kdaj ponovi.

Meni pa si potrditev, da se bom še naprej z vno in energijo posvečala učencem in jim pomagala do njihovih uspehov. Na tvoji nadaljnji poti šolanja izkoristi kemijsko znanje, v življenju pa svoje vrednote, ki jih živiš in so te pripeljale do uspeha.

Magda Gornik

Uspešni na OŠ Stara Cerkev

Po zelo nenavadnem, nepričakovanem in zelo drugačnem poteku šolskega leta so končno počitnice. Leto 2020 se je začelo tako kot vsako drugo, sredi marca pa nam je postalo jasno, da smo del globalne zgodbe in šole smo prvič v sodobni zgodovini zaprle svoja vrata. Dogodek, ki si ga nihče ni niti predstavljal. Relativno hitro smo našli pot drug do drugega, res pa je, da nihče na kaj takega ni bil pripravljen, celo računalniška omrežja ne, saj so kar naenkrat klonila pod težo dela na daljavo.

Teden za tednom smo upali, da se čim prej vrnemo, a žal se nekateri niso mogli skoraj do konca šolskega leta. Pouk smo morali tako rekoč čez noč preusmeriti na daljavo. Kar naenkrat smo ugotovili, da so naši socialni stiki še zlasti z vidika bližine in dotika prekinjeni. S tega zornega kota želim pohvaliti učence in učitelje, ki ste pouk na daljavo izpeljali zelo dobro in prepričana sem, da je bil končni učni uspeh učencev zelo dober. Skoraj trimesečno učenje s pomočjo elektronskih naprav, brez socialnih stikov in pristnih odnosov, je pustilo svoj pečat, a ta izkušnja nas je vse tudi veliko naučila – predvsem to, kako nepredvidljivo je lahko življenje

in kako zelo pomembne so temeljne človeške vrednote, kot so zdravje, prijateljstvo, medsebojna pomoč in sodelovanje.

Prepričana sem, da smo bili tudi v tem šolskem letu zelo uspešni, še zlasti na področju dodatnih dejavnosti, prireditev, projektov in najrazličnejših tekmovanjih, čeprav so bila ta okrnjena zaradi koronavirusa: 100 bronastih priznanj, 10 srebrnih priznanj in 3 zlata priznanja na državnem tekmovanju

(logika, razvedrilna matematika, geografija, zgodovina, fizika, slovenščina, angleščina, matematika, Vesela šola, športna tekmovanja). Šolo je zapustilo 29 devetošolcev. Od teh je bilo kar 7 učencev odličnih vseh devet let. Ti učenci so: Sara Barić Volf, Alja Borič, Lovro Štemberger, Jana Marin, Ajda Novak, Pia Tomac in Špela Turk.

Ob tej priložnosti bi se rada zahvalila vsem za celoletno sodelovanje pri različnih projektih, aktivnostih,

tekmovanjih in prostovoljni pomoči v dobro šole in drugih. Želim se zahvaliti tudi vsem staršem, ki ste spodbujali in spremljali, tolažili in bodrili svoje otroke, ki ste spoštovali delo učiteljev in se zavedali, da usklajeno in podporno vzgojno in učno delovanje učiteljev in staršev prinaša največji napredek v rasti vsakega posameznika. Veliko breme je bilo predvsem na tistih starših, ki ste imeli več šoloobveznih otrok ali pa otroke, ki so potrebovali nenehno spodbudo. Prijeten je občutek, če starši in lokalna skupnost uvidijo res odlično delo učiteljev, ki dobro, zagnano in strokovno delajo. Majhne šole imamo svoje prednosti. Smo kot večja družina, ki se dotakne in objame vsakega. Zahvala je namenjena tudi vsem članom Sveta šole in Sveta staršev, ki ste nas podpirali in s svojim sodelovanjem ter soodločanjem bogatili naše delo, ter tudi naši ustanoviteljici za konstruktivno sodelovanje pri načrtovanju in izvedbi naših dejavnosti.

Ne vemo, kaj nas čaka jeseni, a tukaj so počitnice in želim vam, da jih preživite mirno, sproščeno in veselo, jeseni pa upam, da se vsi ponovno snidemo v šoli.

Sonja Veber

Zgodba o Ostržku

Mojster Tone je v svoji delavnici našel poleno, ki je govorilo kot otroci. Ker je govoreče poleno mojstra prestrašilo, ga je dal Pepetu, da bi napravil lepo lutko, ki bo znala plesati, se boriti, in ki bi jo Pepe vzel povsod s seboj, da bi z njo nekaj zaslužil. Ostržek je že med pridobivanjem podobe nagajal Pepetu; ko je dobil oči, je grdo bolščal vanj, ko je dobil roki, mu je vzel lasuljo. In ko je dobil noge in ga je Pepe postavil na tla, je že odtekel ven na ulico ...

Da, to je zgodba o Ostržku, pravljičnem liku, ki jo pozna skorajda vsak otrok, ki je kdaj obiskoval vrtec. Ostržek je lesena lutka, ki ji dobra vila vdihne življenje. Je majhne postave in ima malo predolg nos. Že dobrih 25 let je simbol Vrtca Kočevje. Je umetniško delo Staneta Jarma in ob 50-letnici Vrtca Kočevje je dobil svoj dom na zelenici pred vrtcem.

Zgodba o Ostržku je pustolovščina, ki je vznemirjala že številne generacije in je živa še danes. Ostržek je metafora tega, kako tudi napake oblikujejo človeka. Malčki kočevskega vrta so ga sprejeli za svojega, z njim so spregovorili, spoznali, da ima laž kratke noge, se ob njem fotografirali, ob njem zaplesali, bil je deležen obiskov turistov, obiskovalcev doma

Jurček, ob njem so se ustavljali otroci, odrasli, družine, tudi sprehajalci psov.

Bil je nekaj posebnega, preživel je vse dosedanje vandalizme v okolici vrtca. Uničene ograje, zažig smetnjakov, poškodbe fasade. Občasno je bil deležen 'nove obleke', značilen nos je bil obešalnik za različne odpadke, dobil je pokrivalo, ampak vedno je ostal nepoškodovan. Na to smo bili

Foto: Vrtca Kočevje

zaposleni in predvsem otroci Vrtca Kočevje zelo ponosni.

Toda tokrat je bilo drugače; na sončno sredino jutro je obležal na tleh, nekdo mu ni bil všeč, nekdo je svojo jezo, moč ali strahove izrazil nad nemočnim 'kosom lesa'... V vrtcu smo žalostni, otroci sprašujejo po njem.

Morda bi nekdo moral ponovno prebrati Ostržkovo zgodbo, katere nauk je, da napake niso nujno nekaj slabega, pogosto so edini način, da življenje bolje razumemo in se spreminjamo.

Irena Robič

Gradimo mostove za prijetnejše sobivanje

Včasih, ko želimo nekomu prikazati drugačno, nam znano sliko, jo moramo najprej tudi mi videti v drugi luči. Otroci, ki so pogostejše vključeni v različne dejavnosti, nimajo toliko težav obiskati ure telovadbe, tečaja angleščine ali si ogledati lutkovne predstave. Romske družine so velikokrat bolj izolirane in zato še toliko bolj povezane med seboj, kot je to običajno pri večinskem prebivalstvu. Zato smo se na Ljudski univerzi Kočevje v sklopu projekta Večnamenski romski center odločili, da naredimo malo drugačen korak in izberemo pristop, ki ga Romi niso pogosto deležni. Spoznavali smo jih in jim priredili aktivne počitnice v okolju, kjer se počutijo udobno in

domače. Z romsko pomočnico, ki med šolskim letom prek CSOD po-

maga pri socializaciji in lažji integraciji romskih otrok na OŠ Ob Rinži,

smo izvedli dvotedenske aktivne delavnice v njihovih naseljih. Skupaj z otroki smo prebirali zgodbe in slikopise, sestavljali besede, risali in se gibali. Obiskale pa so nas tudi strokovne sodelavke iz društva Ključ, ki so skozi igro otrokom približale pomen prijaznih besed. Tako med otroki kot med njihovimi starši smo bili nadvse lepo sprejeti. Z veseljem smo popili kavo in poslušali njihove zgodbe. Raznolike, drugačne, včasih žalostne, včasih vesele. Z veliko mero empatije tudi lažje razumljive. In ponovno smo spoznali, kako pomembno je razumeti njihov pogled na svet, da jim lahko počasi približujemo svojega.

Andreja Vlašič Bižal

Prvo mesto za film na državnem tekmovanju

Gimnazija in srednja šola Kočevje je letos prvič sodelovala na tekmovanju Slovenščina ima dolg jezik. Književnost na filmu, dijaki Žiga Lindič Murn, Jure Fotivec, Din Dervišević in Tjaša Grabrijan iz 2. b pa so s svojim filmom Back to the Vodnik komisijo na državnem tekmovanju prepričali s humornostjo in sporočilnostjo ter majja dosegli 1. mesto v kategoriji 1. in 2. letnik gimnazije. Pot do uspeha ni bila enostavna.

Film je nastal pri pouku slovenščine ob spoznavanju izjemnega delovanja Valentina Vodnika; obravnavo smo povezali s projektom Objem, bralno pismenost smo tokrat razvijali z odzivom na besedilo in kritičnim branjem. Delo je potekalo v Vodnikovem letu v več korakih. Najprej so se dijaki razdelili v štiri skupine, ki so v prvih treh urah raziskale dobo Vodnika nekoč in

danes ter interpretirale pesem Zadoljni Kranjec. Naslednje tri ure smo namenili pripravi na izdelavo kratkih filmov. Vsaka skupina je izbrala Vodnikovo besedilo, ki ga bo aktualizirala in po njem posnela film (nagrajenci so izbrali Dramilo). Zanimalo nas je, kaj lahko dvesto let staro besedilo sporoča nam, bralcem 21. stoletja. Dijaki so imeli veliko idej, težje je bilo izbrati najboljšo in jo ubesediti. Pri tvorjenju scenarija in zgodborisa je vse tri ure pomagala Katja Hočevnar, multiplikatorica POŠ.

Dijaki so nato izven pouka posneli film in ga skupaj z dokumentacijo oddali do predvidenega datuma. "Sne-manje je bilo zabavno, zlasti je bilo zanimivo počutiti se kot igralka," je zapisala Tjaša. Da so bili pri delu svobodni, je potrdil Din: "Imeli smo proste roke, lahko smo naredili karkoli,

le da je bilo povezano s književnostjo. To nas je še posebej veselilo. Malo smo se pohecali, pa spet resno delali, tako da je bila to res lepa izkušnja." Jure je dodal: "Čeprav smo imeli idejo o poteku filma, je bilo veliko delov improviziranih ter izmišljenih na kraju snemanja. Posameznih delov nismo posneli po kronološkem vrstnem redu, ker smo imeli znameniti avto na voljo le nekaj dni."

Februarja so vse skupine s filmi sodelovale na šolskem tekmovanju, od treh najboljših sta dva na regijskem prejela srebrno priznanje, eden pa je nadaljeval pot na zadnjo stopnjo. Nagradjeni dijaki so povedali, da jih je ta uspeh presenetil, hkrati pa motiviral za snemanje novega filma.

Njihov dosežek dokazuje, da je dobra priprava prvi korak na poti, kaj pa je drugi? Žiga to vidi tako: "Posebna

vrednost takšnih projektov je kooperativnost. Nekaj, kar v življenju človeku pride bolj prav kot poznavanje zgodovinskih letnic ali matematičnih aksiomov. Življenje je vendar neke vrste film. Scenarije si pišemo sami, igramo (se) drug z drugim, režija pa pride sama. Kako čudovito naraven potek dogodkov!"

V Dramilu izvemo, da je uspeh v življenju zagotovljen, če človek izkoristi to, kar ima na voljo. Fantje in dekle so v filmu, v katerem z avtomobilom odpotujejo v preteklost in se srečajo z Vodnikom, pokazali, da je imel še kako prav, saj lenoba in hlapčevstvo zavirata napredek. Na www.gssk.si najdete povezavo do filma: oglejte si ga in premislite, ali je torej zdaj čas za vrnitev k Vodniku ali za pot v prihodnost.

Vanja Novak

Z brcanjem žoge do močnejšega povezovanja

Pod okriljem Ljudske univerze Kočevje poteka projekt Večnamenski romski center Sončna hiša, katerega namen je romskemu prebivalstvu ponuditi vsebine, ki pripomorejo k večjemu vključevanju pripadnikov romske skupnosti v lokalno okolje, večji socializaciji, preprečevanju zdrsa v revščino in boljši konkurenčnosti na trgu dela. Tako smo ob koncu šolskega leta za osnovnošolske in predšolske otroke organizirali nogometni tečaj, kjer so se naučili osnovnih pravil nogometa ter nogometnih veščin. Red, disciplina, timski duh ter strog, a pravičen trener – vse to so vrednote in dejavniki, ki so pri tej populaciji pogosto prezrti, jih pa ravno zato ti otroci toliko bolj potrebujejo.

Trudimo se, da jim omogočimo vsebine, ki si jih želijo, hkrati pa jim pokažejo tudi delček sveta, kot ga nekateri izmed njih ne poznajo. V športnem parku na malem nogometnem igrišču v Gaju so tako otroci veselo zabijali gole, igrali zabavno igro 'ritko' in si ob koncu utrujeni, a z nasmehom na obrazu, pomahali v slovo. Na enem izmed treningov so se jim pridružili še mimoidoči fantje in z njimi dokončali vadbo. Brez predsodkov in v ekipnem duhu. Fantje so pokazali, kako se znajo zabavati, poslušati navodila ter uživati v igri. Delavnice, ki se na prvi pogled morda zdijo nesmiselne, imajo za prijetnejše sobivanje vseh nas širši in zelo globok pomen.

Andreja Vlašič Bižal

Ustvarjali s tehnologijami na K3

Mladi od 10. do 15. leta so na letošnjem K3 (Kamp Kreativnosti Kočevsko) ustvarili igrice za pametne telefone, hidravlično robotsko roko, pametno mesto, stenske ure, zvočnike bluetooth in okrasne luči.

"Veseli nas, da se delež punc povečuje. Letos jih je bilo že več kot četrtina. Upamo, da bomo še naprej podirali stereotipe, da so tehnološki poklici bolj moška domena," pove Marko Stjepić iz Podjetniškega inkubatorja Kočevje. "Ko mladim omogočimo pogoje, kjer se sprostijo in znebijo privzgojenih zadržkov, v roke pa jim damo zanimiva orodja, postanejo vrhunski ustvarjalci. In vsakič nas presenetijo s svojo kreativnostjo in znanjem."

Za mlade je K3 enkratna priložnost, da se skozi celotedensko ustvarjanje srečajo z uporabo sodobnih tehnologij pod vodstvom vrhunskih mentorjev. Tako pridobivajo izkušnje in kompetence, ki so danes izjemno zaželeni in iskane. Načrtovanje projekta, timsko delo, iskanje idejnih rešitev, uporaba programov za izdelovanje video igrice, montažo videov, 3D-modeliranje in predstavitev projekta. To je le nekaj veččin, ki so jih uspešno razvijali na

Foto: arhiv Podjetniški inkubator Kočevje

kampu, kamor so udeleženci med 29. 6. in 3. 7. 2020 prihajali vsako jutro še pred prihodom mentorjev – da slučajno ne bi česa zamudili.

Letos je bilo na kampu 36 ustvarjalcev in osem mentorjev, razdeljenih v

štiri skupine – programiranje mobilnih igrice, robotkanje, 3D-modeliranje izdelkov in video produkcija. Korona je sicer zmanjšala število načrtovanih skupnih aktivnosti, ki pa bodo prišle na vrsto v prihodnjem letu. Udeležen-

ci video produkcije so skozi kratki film spet ujeli v objektiv povzetek kampa K3 2020. Najdete ga na YouTube kanalu Podjetniškega inkubatorja Kočevje.

Marko Stjepić

Outlet industrijska prodajalna

crocs™ & socks

sreda od 16h – 19h

petek od 10h – 19h

Intersocks, Reška cesta 29, 1330 Kočevje | www.intersocks.com

 INTERSOCKS
HURWITS

Kočevsko okronano kot zlata destinacija

Destinacija Kočevsko se je po ponovnem ocenjevanju Zelene sheme slovenskega turizma, ki je potekalo maja letos, pridružila slovenskim destinacijam, ki so nosilke zlatega znaka Slovenia Green Destination. Na prvem ocenjevanju v letu 2017 smo kot destinacija pridobili bronasti znak, po ponovnem ocenjevanju pa smo uspešno pridobili najzlahtnejši zlati znak Slovenia Green Destination – GOLD, s tem pa se je destinacija Kočevsko pridružila preostalim 14 slovenskim destinacijam, ki so že nosilke tega znaka.

Kočevsko je ob ponovnem ocenje-

vanju za prejem zlatega certifikata doseglo povprečno oceno 8.8, na podlagi trajnostnih meril in indikatorjev, ki so razvrščeni v področja: destinacijski menedžment, narava in pokrajina, okolje in podnebje, kultura in tradicija, družbena klima ter poslovanje turističnih podjetij. Odlično smo se izkazali na štirih področjih (z oceno, višjo od 9), na preostalih pa lahko stanje izboljšamo do obdobja naslednje presoje. Na področju destinacijskega menedžmenta lahko rezultat izboljšamo z rednim internim poročanjem o zeleni shemi na vseh treh občinah,

ki sestavljajo našo destinacijo, na področjih okolje in podnebje ter poslovanje turističnih podjetij pa imamo nekaj prostora za napredek predvsem pri izvedbi izobraževanj o trajnostnem poslovanju, merjenju ogljičnega odtisa obiskovalcev ter pri pripravi strateških ukrepov za razvoj mehke mobilnosti.

Nacionalni in certifikacijski program Zelena shema slovenskega turizma pod krovno znamko SLOVENIA GREEN združuje vsa prizadevanja za trajnostni razvoj turizma v Sloveniji in s konkretnimi orodji izboljšuje in ocenjuje trajnostno

delovanje destinacij in ponudnikov. Destinacijo Kočevsko sestavljajo Občine Kočevje, Kostel in Osilnica, pod blagovno znamko Skrivnostni gozd Slovenije pa skupaj ustvarjamo vrhunska, aktivna in zelena doživetja v naravi in gozdu ter soustvarjamo turizem, ki je odgovoren do okolja in družbe. Svojo prepoznavnost gradimo na aktivnostih v naravi in razvoju trajnostno usmerjenega turizma, prejem zlatega znaka za destinacijo pa je dodatna potrditev našega uspešnega in dobro načrtanega dela na področju turizma.

Nadija Kolmanič

Opazovanje medveda med 5-zvezdična doživetja

Junija je Zavod Kočevsko prejel še eno pomembno in poleg zlatega znaka destinacije najvišje priznanje za svoje delo na področju turizma v Sloveniji, saj je bilo doživetje Opazovanje in spoznavanje medveda v njegovem življenjskem okolju uvrščeno med 5-zvezdična doživetja t. i. Slovenia Unique Experiences.

Kočevsko je v več kot 80 odstotkih prekrto z gozdovi in prvinsko naravo, zato naša destinacija zaslužno nosi slogan Skrivnostni gozd Slovenije, ki aktivnim in zelenim raziskovalcem omogoča doživetja naše izjemne neokrnjene narave. V naši divji, a prijazni naravi, lahko obiskovalci izbirajo med številnimi aktivnostmi in doživetji, med katerimi smo še posebej ponosni na razvit program doživetja opazovanja in spoznavanja medveda, pri katerem lahko udeleženci od blizu spoznajo najbolj karizmatičnega prebivalca kočevskih gozdov – rjavega medveda. Ta vznemirljivi potep

Na Kočevsko bo obiskovalce zdaj privabljal tudi 5-zvezdični produkt opazovanja medveda.

Foto: Janez Papež

po gozdu s strokovno usposobljenim lokalnim turističnim vodnikom, ki mu sledi večerno opazovanje iz varnega zavetja opazovalnice, gostom na povsem nov način približa rjavega

medveda in divjo naravo Kočevske. Del doživetja je tudi vmesni postanek na pikniku gozdnih dobrot, ki udeležencem predstavi nekaj naših kulinarčnih posebnosti.

S to potrditvijo se je Zavod Kočevsko pridružil preostalim ponudnikom edinstvenih in avtentičnih doživetij premium kakovosti, ki podpirajo zgodbo zelene butične Slovenije in znamke I feel Slovenia, se tržijo pod znamko kakovosti Slovenia Unique Experiences (SUE) in prispevajo k pozicioniranju Slovenije v skladu z zastavljeno vizijo Slovenije kot zelene butične destinacije za 5-zvezdična doživetja. Vsak nosilec znaka, ki ga podeljuje Slovenska turistična organizacija, zagotavlja, da je njegova ponudba lokalna, avtentična, edinstvena, izkustvena, butična, trajnostna, zelena in premium kakovosti, gostje pa se lahko zanesejo, da bodo zgodbo doživeli zelo osebno, na izvirnem prizorišču, v stiku z domačini in na način, ki ni bil prenesen od drugje, je pa v skladu s trajnostnimi načeli delovanja v turizmu. Oznako 5-zvezdično doživetje ima v Sloveniji trenutno 16 doživetij.

Nadija Kolmanič

Zavod Kočevsko pridobil financiranje MGRT

Zavod Kočevsko je bil uspešen pri prijavi na Javni razpis za izboljšanje kompetenc vodilnih turističnih destinacij in razvoj turistične ponudbe v vodilnih turističnih destinacijah v letih 2020 in 2021, ki ga sofinancira MGRT ter bo za projekt Doživite skrivnostno Kočevsko v objemu gozdov in v digitalni obliki prejel sofinanciranje do višine 256.334,27 EUR (brez DDV).

Zavod Kočevsko v sodelovanju z Zavodom za kulturo in turizem Kostel, Občino Osilnica in turističnimi ponudniki destinacije Kočevsko skrbi za načrtovanje, oblikovanje, povezovanje in trženje celovite turistične ponudbe na našem območju. Svojo destinacijo

predstavljamo pod skupno blagovno znamko Kočevsko – Skrivnostni gozd Slovenije, ki kot središče identitete naše destinacije izpostavlja gozd, saj Kočevsko spada med najbolj naravno ohranjene predele Slovenije in Srednje Evrope. Svojo prepoznavnost gradimo na aktivnostih v naravi in načelih razvoja trajnostnega turizma ter ponudbe na visokem kakovostnem nivoju.

V okviru projekta Doživite skrivnostno Kočevsko bomo pozornost usmerili k razvoju novih turističnih produktov, digitalnemu inoviranju kulturne in naravne dediščine ter usposabljanju zaposlenih na področju gostinstva in turizma. Razvili

bomo sedem novih turističnih produktov, ki bodo zasnovani v skladu z vizijo razvoja slovenskega turizma in s smernicami STO za oblikovanje 5-zvezdičnih doživetij ter bodo izhajali iz specifik naše destinacije: raziskovanje in doživetja skrivnostnega gozda in divjih živali, razvoj kolesarskih poti, digitalizacija zgodbe Petra Klepca in doživetje Gradu Kostel.

V okviru projekta bomo razvili tudi turistične produkte, povezane s kulturo in kulturno dediščino na osnovi uporabe naprednih digitalnih tehnologij in pripravili digitalno doživetje pragozda Krokara ter gradov Fridrihštajn in Kostel, ki jih bomo s pomočjo postopkov digi-

talnega inoviranja še bolj približali gostom.

Z izobraževanji na področju gostinstva in turizma bomo z dvigom kompetenc zaposlenih v tem sektorju izboljšali kakovost izvajanja storitev lokalnih ponudnikov in nadgradili obstoječo gostinsko ponudbo destinacije Kočevsko.

Projekt bomo izvajali med junijem 2020 in oktobrom 2021, s pridobljenimi sredstvi pa bomo pripomogli k izboljšanju kakovosti turistične ponudbe destinacije Kočevsko, krepitvi zadovoljstva turistov ter izboljšanju konkurenčnosti slovenskega turizma tako na destinacijski kot tudi na nacionalni ravni.

Nadija Kolmanič

KCK NAPOVEDUJE - AVGUST

KINO KINO KINO

PETEK, 7. AVGUST, 17.30

Animirana družinska
avantura, sinhronizirano

KAPITAN SABLJEZOBI IN ČAROBNI DIAMANT

KAPTEIN SABELTANN OG DEN
MAGISKE DIAMANT

PETEK, 7. AVGUST, 20.00

Romantična glasbena drama

ŠE VEDNO VERJAMEM

I STILL BELIEVE

SOBOTA, 8. AVGUST, 17.30

Animirana komična
pustolovščina, sinhronizirano

NAPREJ

ONWARD

SOBOTA, 8. AVGUST, 20.00

Triler

BESEN

UNHINGED

PETEK, 14. AVGUST, 17.30

Družinska komedija,
sinhronizirano

TROLI NA SVETOVNI TURNEJI

TROLLS WORLD TOUR

PETEK, 14. AVGUST, 20.00

Triler

TENET

TENET

SOBOTA, 15. AVGUST, 17.30

Animirana družinska
avantura, sinhronizirano

KAPITAN SABLJEZOBI IN ČAROBNI DIAMANT

KAPTEIN SABELTANN OG DEN
MAGISKE DIAMANT

**SOBOTA, 15. AVGUST,
20.00**

Drama

FATIMA

FATIMA

PETEK, 21. AVGUST, 17.30

Animirana družinska
avantura, sinhronizirano

KAPITAN SABLJEZOBI IN ČAROBNI DIAMANT

KAPTEIN SABELTANN OG DEN
MAGISKE DIAMANT

PETEK, 21. AVGUST, 20.00

Triler

BESEN

UNHINGED

SOBOTA, 22. AVGUST, 17.30

Družinska komedija,
sinhronizirano

TROLI NA SVETOVNI TURNEJI

TROLLS WORLD TOUR

SOBOTA, 22. AVGUST, 20.00

Triler

TENET

TENET

PETEK, 28. AVGUST, 17.30

Družinska domišljajska
pustolovščina

SKRIVNI VRT

THE SECRET GARDEN

PETEK, 28. AVGUST, 20.00

Grozljivka, triler

ANTEBELLUM: ZLO V MENI

ANTEBELLUM

SOBOTA, 29. AVGUST, 17.30

Družinska komedija,
sinhronizirano

TROLI NA SVETOVNI TURNEJI

TROLLS WORLD TOUR

SOBOTA, 29. AVGUST, 20.00

Akcijski triler

GREENLAND

GREENLAND

**Kino KCK si pridržuje pravico, do
spremembe programa!**

Za spored obiščite našo spletno mesto www.kck.si
in spremljajte objave na naših družbenih omrežjih.

@kckkocevje

@kulturnicenterkocevje

Tja, kjer izvira reka Ljubezni

Čeprav so konci tedna vedno prekratki, si jih vedno lahko popestrimo s krajšimi izleti. Večina destinacij je od Kočevske oddaljena manj kot uro vožnje, njena širša okolica pa skriva mnogo ljubkih koticov, kamor lahko pobegnemo. Pot nas je tudi tokrat odpeljala proti Krki – eni izmed najlepših in najčistejših rek v Sloveniji. Do njenega izvira pelje iz smeri Kočevja več poti. Tja smo se odpravili skozi Polom in vozili po ozki cesti, kjer ne srečamo prav veliko vozil. Da bi si izlet malo popestrili, smo za nazaj izbrali drugo pot.

Vas Krka se nahaja med naseljema Gradiček in Trebnja Gorica. Tu nekje vmes pa najdemo tudi izvir istoi-menske reke. Širši javnosti je vas verjetno najbolj znana po priljubljeni slovenski seriji Reka Ljubezni. Na malih zaslonih smo gledalci lahko videli njene skrite koticke, ki so idealni za popoldanske dogodivščine. Zakaj ravno h Krki? Je edina slovenska lehnjakotvorna reka – njena voda je bogata z apnencem, ki se izloča kot lehnjak. V zgornjem toku tvori pregrade, v srednjem delu pa talne podvodne pragove, na katerih so nastala slapišča. Teh je največ med Zagradcem in Žužemberkom. V spodnjem delu pa reka tvori rečne otočke, rokave in okljuke – na enem izmed teh stoji grad Otočec, o katerem smo tudi že pisali. V smeri proti Muljavi nas tabla usmeri proti vasi Krka. Kaj kmalu opazimo mogočno cerkev sv. Kozme in Damijana. Prvi pisni viri segajo v leto 1135, v 18. stoletju pa je bila večkrat prezidana. Arhitekt in izvajalec del je bil leta 1771 Lovrenc Prager. Danes ima cerkev polkrožno obokano kripto in fragmentarno figuralno poslikavo. V zvoniku so od leta 1994 obešeni štirje bronasti zvonovi, ki so zamenjali tri zvonike, kupljene po prvi svetovni vojni. Poslikave segajo v leto 1908 in so delo slikarja Giovannija Morota, zavetnika v oltarju pa je naslikal Matevž Langus. Cerkev je bila v preteklosti pomembna romarska točka. Nekoč je veljalo, da romar, ki se zateče k svetima Kozmi in Damijanu, od tod ne bo odšel razočaran. Tu naj bi se zgodilo mnogo čudežev in uslišanj, ki so zapisani v posebni knjigi. Sveta Kozma in Damijan sta bila zavetnika zdravnikov in zdravstvenih delavcev, v Sloveniji pa jima naj bi bilo posvečenih osem cerkva. V preteklih letih je Kulturno društvo Krka v sodelovanju z župnijo, občino Ivančna Gorica in tamkajšnjim turističnim društvom v cerkvi organiziralo tudi posebne dogodke v sklopu programa Kozmijanovi dnevi. V bližnji okolici so še cerkev Marijinega vnebovzetja, cerkev sv. Nikolaja in cistercijski samostan Stična – najstarejši samostan na današnjem slovenskem ozemlju in edini cistercijski, ki še deluje.

Ko zagledamo cerkev – zgrešiti jo je zaradi njene velikosti nemogoče – smo že dokaj blizu Krkinemu izviru. Usmerjajo nas table in kmalu smo na izviru Poltarice. Prvi pritok reke Krke

Cerkve sv. Kozme in Damijana ne moremo zgrešiti. • Foto: Neja Jerebičnik

Rojstna hiša avtorja prvega slovenskega romana je spremenjena v muzej na prostem. Foto: Neja Jerebičnik

izvira na več mestih pod skalami. V preteklosti je nad izvirom stal srednjeveški grad Vahkrka – danes nanj spominjajo le njegove ruševine. Nad izvirom je tudi vhod v jamo Poltarico, a je ta za turiste zaprta. Reko Ljubezni krepijo različni pritoki, ob Poltarici še Lipovka, Podbukovski in Gabrovški studenec ter Višnjica. Pot nadaljujemo dalje. Tudi nad izvirom Krke je jama, a si Krško ob predhodni najavi, v nasprotju s prejšnjo, lahko ogleda-

mo. Vodoravna izvirna jama je dolga dobrih 200 metrov in široka okoli 30 metrov. Njena posebnost je 30 metrov dolgo sifonsko jezero, ki dvorano zaključuje. Že v drugi polovici 17. stoletja je jama obiskal – in to tudi zabeležil – Janez Vajkard Valvasor.

Na poti do izvira opazimo tudi usmeritveno tablo Jurčičeve poti. Pohodniška pešpot, ki nosi ime po Josipu Jurčiču, poteka v dveh delih. Od Višnje Gore do Muljave, kjer je bil

pisatelj rojen, ter od Muljave do reke Krke. Povprečen pohodnik to 15-kilometrsko pot prehodi v približno treh urah. Na poti lahko vidimo Stari grad grofov Višnjegorskih, kratek čas pa hodimo tudi po gozdni učni poti Po sledeh višnjanskega polža. Polževo je dinarsko-kraška planota nad Višnjo Goro in ni naključje, da je ta kraj znan ravno po polžih – ti naj bi bili povsod! Legenda pravi, da so višnjegorski grofje v 5. stoletju pred smrtjo rešili mladega beneškega plemiča, ranjenega v boju s Huni. Žena beneškega doža jim je v znak hvaležnosti poklonila pozlačeno in z diamanti okrašeno polžjo hišico, grofje pa so jo podarili mestu. Mestni veljaki so vanjo ob slovesnostih natakali vino in z njo nazdravljali. Dragoceni polž je kmalu izginil neznano kam, zato so razočarani meščani dali narediti novega. Čeprav so ga priklenili na verigo, se je tudi za tem izgubila vsaka sled, ostala je le legenda.

V kraju avtorja prvega slovenskega romana Deseti brat si ogledamo še njegovo rojstno hišo. Danes je obnovljena in velja za spomenik kmečkega stavbarstva, saj že od leta 1826 ohranja isto podobo. Urejena je kot muzej na prostem, notranjost sestavlja pet prostorov: veža s črno kuhinjo in ognjiščem, hiša, kamra, štibla in klet. Domačija je bila dopolnjena še s čebelnjakom, kaščo in sušilnico za lan, prav tako je Slovenski etnografski muzej, ki stavbo upravlja danes, poleg zgradil še Krjavljevo kočjo. Domačija predstavlja prostor kulturnih prireditev in različnih razstav, v poletnih mesecih pa tukaj Kulturno društvo Josipa Jurčiča že tradicionalno uprizarja avtorjeva dela. Ne presenetiti nas niti tabla Slovenske pisateljske poti – projekt Društva slovenskih pisateljev, katerega namen je oživeti slovensko literarno zgodovino.

Če želimo izlet zaključiti bolj neformalno, se odpravimo v smeri proti Žužemberku. Za Zagradcem je gozdiček z barom Kašča, pešpot pa nas od tu naprej pelje do naravnega kopališča v Parku Loka. Vidimo lahko tudi slapove ali pa si izlet popestrimo na adrenalinski skakalnici. V okolici Krke najdemo lahko tudi kopico ekoloških in turističnih kmetij z restavracijami, kjer se bomo po sprehajanju, kolesarjenju ali vodnih doživetjih lahko okrepčali.

Neja Jerebičnik

POOBLAŠČENI SERVISER IN PRODAJALEC VOZIL KIA

Avtotiha RANDELJ

Mahovnik 2a, 1330 Kočevje

Edini pooblaščen servis in prodajalec
na območju Kočevske

Avto hiša Randelj d.o.o.
Mahovnik 2a, 1330 Kočevje
T: +386 40 435 547, +386 68 680 554

randelj.prodaja@gmail.com
<http://www.randelj.si/>

DELOVNI ČAS SALONA:
ponedeljek – petek:
8.00 – 12.00 in 13.00 – 18.00
sobota: 8.00 – 12.00

SERVISNA DELAVNICA:
ponedeljek – petek:
8.00 – 12.00 in 13.00 – 16.30

Financiranje brez
pologa za testna
in nova vozila

Pestra izbira
rabljenih vozil

Vzdrževanje
voznega parka
za podjetja

- Uvoz vozil vseh znamk in vrst
- Komisijska prodaja rabljenih vozil

- Pridemo po vozila na dom, jih poservisiramo in
vrnemo na dogovorjeno lokacijo
- Nudimo nadomestna vozila
- Diagnostika
- Prodaja, hramba in premontaža pnevmatik
- Zunanje (ročno) in notranje čiščenje vozil

Smo pogodbeni partner za popravila zavarovalnic:

triglav

SAVA
ZAVAROVALNICA

GRAWE
Zavarovalnica d.d.

- Polnilna postaja Texa 760R za polnjenje
klimatskih naprav z novim plinom R1234yf, ki je
v uporabi v večini vozil izdelanih po letu 2016.

- Stroj FORTRON za čiščenje in menjavo olja v
AVTOMATSKIH MENJALNIH po TIM ECKART
METODI.

NOVO!

MOŽNOST PLAČILA NA OBROKE:

- SERVISNE STORITVE • DODATNA OPREMA
• PNEVMATIKE

KIA ODPRODAJA

ODŠTEVA ZADNJE DNI!

-43%

PONUDBA LETA

POPOLNOMA NOVI
XCEED
že od

15.999 €
1.0 T-GDI LX Joy

NOVI ODLIČNO OPREMLJEN
CEED že od
13.099 €
1.0 T-GDI EX Urban

Z bonom zvestobe
v vrednosti
2.000 EUR
še dodatno znižajte
oglaševane
cene!

PRILOŽNOST SE IZTEKA

Samo še kratek čas lahko vozila Kia odpeljete po neponovljivo ugodnih cenah. Na voljo pri vseh zastopnikih le do izteka zalog.

The Power to Surprise

KIA – Največ avta za vaš denar

Kombi, porabe goriva: 3.9 – 10.5 l/100km, emisije CO₂: 97 – 245 g/km, emisijska stopnja: EURO 6d Temp, emisije NOx: 0.008 – 0.0404 g/km. Cena 13.099 EUR velja za Kia Ceed 1.0 T-GDI EX Urban, MY2019. Cena 15.999 EUR velja za Kia Xceed 1.0 T-GDI LX Joy, MY2020. 43 % popust velja za Kia Xceed 1.0 T-GDI LX Joy, MY2020, v primerjavi z redno ceno istega modela MY2021. Vse cene že vključujejo popust »VAJU / EOM 0 %« in popust »Bonus financiranje«. Bonus financiranje lahko izkoristite ob nakupu novega vozila KIA po ponudbi KMAG d.o.o., po MP ceniku ob sklenitvi pogodbe o finančnem leasingu preko Summit Leasing Slovenija, d.o.o., SKB Leasing, d.o.o., GB Leasing, d.o.o. Financiranje se lahko zavrne, če stranka nima ustrezne bonitete. Cene veljajo v primeru financiranja pod pogoji akcije »KIA FOREVER« za vozila Rio, Ceed, Xceed in Stonic, ki zajema permanentno kasko zavarovanje pri Zavarovalnici Sava d.d. Cene vključujejo vse dane popuste in prihranke in ne vključujejo kovinske/bele barve in stroška priprave vozila. Popusti in ugodnosti se med seboj ne seštevajo. Veljavnost ponudbe do odprodaje zalog. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka, zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2.5} ter NOx. Pogoji garancije na voljo v garancijski knjižici vozila ali pri pooblaščenem zastopniku vozil Kia. Za tipkarske napake ne odgovarjamo. Avto hiša Randelj d.o.o., Mahovnik 2, 1330 Kočevje.

Parkirišča v Kočevju: korist ali nadloga?

V velikih mestih je parkiranje že desetletja tema strokovnih in laičnih debat. V zadnjih letih je ta tema tudi v manjših in srednje velikih mestih postala relevantna. Avtomobilov je čedalje več. V zadnjih 40 letih je v Sloveniji število avtomobilov naraslo za štirikrat. Mestna središča se v tem času niso bistveno spremenila, zato so polna avtomobilov. Zdaj je pomembno vprašanje, kakšna naj bo vloga parkirišč.

Na javni razpravi o prihodnosti Kočevja, ki je potekala 10. junija, se je okoli parkiranja in prometa govorilo razmeroma malo. To je dober pokazatelj, da večjih težav meščani in uporabniki Kočevja ne čutijo, saj se mnogo ukrepov že izvaja. V razpravi sta avtomobilski promet in parkiranje vseeno dobila svoje mesto.

Večina udeležencev je rekla, da "se vsi vozijo z avtomobili, nihče ne hodi peš", da je gradnja nakupovalnih središč v okolici problematična in da naj se ureja več prostora in poti za pešce in kolesarje. Na razpravi in v javnosti so prisotna tudi drugačna stališča: da obiskovalci nimajo kje ustaviti in parkirati, da je pobiranje parkirnin napačno in da imajo mala mesta prednost, ker je dovolj prostora za vse, ki želijo parkirati brezplačno. Oba pogleda imata enak cilj, to je živahno mesto, privlačno za prebivalce in obiskovalce. Kako torej vedeti, katero smer razvoja ubrati v Kočevju?

Velikodušna ponudba parkirišč

Foto: Urban Jeriha

vzpodbuja razpršen razvoj, ta pa vodi v povečano lastništvo avtomobilov. Ob visoki stopnji motorizacije se promet načrtuje samo za avtomobile, kar zmanjšuje možnosti izbire potovalnih načinov, dokler niso drugi načini stigmatizirani. Ob izjavah, da kdor se vozi z busom, je zguba in da se otroci v šolo vozijo z avtom, se tudi prostorsko načrtovanje usmerja po avtomobilskih notah. In nova parkirišča zaključijo krog, ki se mu reče začaran krog avtomobilske odvisnosti. Je kdo v tem zapisu prepoznal Kočevje?

Z analizo parkirnega utripa, ki smo jo opravili v marcu 2020 pred epidemijo, smo osemkrat dnevno merili zasedenost javno dostopnih parkirišč v središču Kočevja. Podatki kažejo, da so v konici sredi dopoldneva vsa

parkirišča skupaj zasedena manj kot polovično; nekatera parkirišča so v konici polna, druga pa prazna. Parkirnih prostorov je dovolj za dvakrat več avtomobilov. Lahko pa bi rekli tudi, da je parkirišč dvakrat preveč!

Pot do zdrave mere parkiranja in do združevanja nasprotujočih si pogledov je v upravljanju parkiranja, ki je zasnovano na dejanskih potrebah. A za to je treba spremeniti nekaj zasedenih pogledov. Namesto upravljanja parkirišč samo za avtomobiliste naj se parkirišča upravljajo s pogledom na učinkovitost vseh mobilnostnih načinov. Namesto največje možne ponudbe parkirišč naj se raje stremi k optimalnemu številu: ne premalo ne preveč. Namesto brezplačnega oz. od občine subvencioniranega parkiranja

naj uporabnik plača pošteno ceno. Namesto ločenih parkirišč za vsako uporabo posebej so primernejša skupna parkirišča. In namesto spodbujanja razpršenega razvoja nizkih gostot naj se vsebine zgoščajo.

Eno izmed orodij za usmerjanje razvoja prometa je parkirna politika. To je sistem usklajenih ukrepov na področju mirujočega prometa, ki izhaja iz celostne prometne strategije. Parkirno politiko mesta upravljajo območja za parkiranje in ustvarjajo prostor še za druge dejavnosti, pri čemer v ospredje postavljajo ljudi. Za Kočevje jo bomo skupaj s prebivalci pripravili v okviru projekta Vsi v mesto!

Urban Jeriha, IPoP – Inštitut za politike prostora

Ohranimo, kar je vrednega!

Kočevske ograje so svojevrsten in nadvse priljubljen gradbeni objekt. Raznolike in številne, a le redke res potrebne in smiselne. Še manj je takih, ki prostor oplemenitijo, ki so skladne s kontekstom, ki so dodana vrednost in doprinesejo k identiteti okolja.

Pa vendar so izjeme žal skoraj spregledane. Tako značilna in več kot pol stoletja prepoznavna ograja je pri železniški postaji. Med mojstrsko klesane kamnite zidce so nanizani loki iz kovinskih cevi. Komaj opazno so na kovini še sledi pastelno rumene in modre barve. Tako značilen izraz povojnega modernizma. To je bil čas, ko je bilo Kočevje v velikem razvojnem poletu, polnem optimizma. Ni treba veliko, da se ta ograja obnovi in spet pride do izraza v svoji še vedno moderni in lepi podobi. In bo prvi pozdrav, prvi vtis vsem, ki se bodo vsak čas pripeljali z vlakom v naše mesto.

Mateja Dekleva, civilna iniciativa Uredimo in polepšajmo naše Kočevje

Ni treba veliko, da ta ograja ponovno zasije v svoji moderni elegantni podobi. • Foto: Marjan Artnak

Največji
**Dogodek za
Mreženje
v Sloveniji!**

Pridi. Spoznaj. Prosperiraj.

PRIJAVI SE NA WWW.SEEMEET.SI

21. - 22. OKTOBER 2020

HOTEL CITY MARIBOR ★★★★★

Pridružite se nam na mednarodnem
poslovnem dogodku – pričakovana udeležba 150 podjetij.

Vnaprej dogovorjeni
individualni sestanki

Mreženje

Tematska predavanja

Družabni večer

PRIDI ustvariti nove poslovne stike in posle.

SPOZNAJ podjetja iz kovinske industrije, energetske učinkovitosti, digitalizacije in IKT, plastične industrije, elektro industrije, pohištvene industrije, prehrane in kmetijstva, turizma in ostalih področij.

PROSPERIRAJ na domačem in mednarodnem trgu.

Več informacij : www.seemeet.si, RC Kočevje Ribnica d.o.o.
(Tomaž Lovšin, tomaz.lovsin@rc-kocevjeribnica.si, 031 451 434)

POKOLPJE
POSLOVNA PRILOŽNOST

RC Kočevje Ribnica d.o.o.

Življenja knjig z domačih knjižnih polic

Pio Marincelj, ki jo zagotovo pozna vsak obiskovalec kočevske knjižnice, je ljubezen do branja vodila do študija bibliografije, kjer se je za zaključno nalogo posvetila domačim knjižnim policam. Raziskava, ki jo je opravila pri magistrskem študiju, pa je izšla tudi v knjižni obliki, ki jo je lani izdal Kulturni center Maribor. Delo Življenja knjig z domačih knjižnic polic se posveča vlogi knjig v vsakdanjem življenju zadnjega pol stoletja ter raziskuje položaj tiskane knjige danes.

Pravi, da ji je bila ljubezen do knjig morda dana že ob rojstvu, je pa bila zagotovo tudi dobro privzgojena, saj je bila njena mati šolska knjižničarka. "Tako je bilo že od mojih najzgodnejših začetkov poskrbljeno, da so me obkrožale knjige; od kakovostnih slikanic s čudovitimi ilustracijami, nad katerimi sem bila očarana kot majhna deklica, in pravljič, ki so mi jih vsak večer brali starši, pa do dobrega izbora najstniških romanov, ki mi jih je mami vedno znala priporočiti."

Z zaključno nalogo je želela razjasniti vprašanja, ki so se ji porajala v študijskih letih. "Med študijem bibliotekarstva in pozneje še bolj založništva sem pogosto občutila neskladje med ustvarjalci in uporabniki knjige: na eni strani sem videla veliko stisko in boj za preživetje vseh tistih, ki pripomorejo k nastanku knjige, vse manjšo prodajo in upad intenzivnih kupcev knjig, po drugi strani pa sem opazovala prijatelje, znance, družinske člane, torej potencialne bralce in kupce knjig, ki že tako vse prevečkrat ne najdejo časa za branje kot tudi ne prostora za domačo knjižnico. Racionalno gledano v času, ko samo v Sloveniji izide povprečno 5.000 knjig letno, obstaja le peščica tistih knjig, ki jih bo posameznik po nakupu prebral večkrat oziroma v njih pogosteje iskal informacije. Vse več knjig in drugih virov informacij je že dostopnih tudi v elektronski obliki, tiskane knjige so na voljo za izposajo v knjižnicah, večina ljudi pa dandanes vse bolj teži k minimalistični opremi doma."

Knjiga vključuje dve raziskavi. Prva je zajemala spreminjanje vloge knjig v vsakdanjih življenjih, kar je avtorica raziskovala s pregledom notranjega načrtovanja stanovanj zadnjih 50 let, katerih primere je našla v revijah za opremo doma Naš dom. V drugi raziskavi pa je s pomočjo spletne ankete slovenske bralce in kupce knjig spraševala, katere zvrsti knjig prevladujejo na njihovih domačih knjižnih policah. "Moji hipotezi sta bili, da se z upadanjem števila intenzivnih bralcev in kupcev knjig manjša tudi izbor knjižnih polic v predlogih za notranje oblikovanje doma ter da knjiga v času virtualno dostopnega znanja izgublja svojo informativno, pridobiva pa simbolno vrednost."

"Presenetilo me je, da se je večini anketirancev v moji drugi raziskavi med dejavniki, ki pripomorejo k želji, da bi neko knjigo imeli na svoji knjižni polici (informacijska vrednost vsebine,

poučna vrednost vsebine, umetniška vrednost vsebine, estetsko oblikovanje knjige ter čustvena navezanost na knjigo kot na del lastne zgodovine in identitete) še vedno zdela najpomembnejša informacijska vrednost vsebine, za katero sem sama ocenila, da v digitalni dobi izgublja pomen."

Osebnih zbirk knjig v domovih so še kako pomembne, lastni izvod knjige ima vrednost, ki presega tistega v knjižnici ali njegovo vsebino na spletu. "Ob zaključku raziskave sem se še toliko bolj zavedala nujnosti promocije knjig in branja kot zdravega življenjskega sloga ter knjižnih

domače knjižnice utrjujejo njegovo identiteto, tiste, ki jih še ni prebral, pa predstavljajo možnost, obljubo. So motivator in opomnik na delo, ki ga čaka, na znanje, ki si ga želi pridobiti." Knjiga je pomemben del otrokovega odrasčanja in pomembna za njegov razvoj, saj so raziskave pokazale, da otroci, ki odrasčajo v domovih z veliko knjigami, dosegajo višjo izobrazbo, in to ne glede na stan ali izobrazbo staršev. Knjige pozitivno vplivajo tudi na odrasle. "Mislim, da je povsem drugače, če so knjige ves čas fizično prisotne v prostoru, kot pa, če jih imamo shranjene v e-obliki na svoji

stopne, je zelo močna," pravi Pia. Danes posamezni izvod knjige predstavlja zgolj blok natiskanega papirja, saj je vsebina shranjena na več nosilcih in tako vedno dostopna, če knjigi seveda ne damo svoje osebne zgodbe. "Ljudje, ki na knjige gledajo tako, jih tudi laže in v večji količini kupijo in ko te odslužijo svojemu namenu, zamenjajo, ne samo skladiščijo doma. Odlična rešitev za to se mi zdijo knjigobeznice." Kaj narediti, če imamo knjig več, kot nam to dopuščajo police v domu, je najbolje, da preceni lastnik knjižnice sam. Knjige je včasih bolje predati naprej v antikvariate ali knjižnice, prodati ali podariti.

Na vprašanje, koliko izvodov šteje njena domača knjižnica, s smehom odgovori: "Šele zdaj vidim, kako zoprno vprašanje sem postavljala anketirancem v svoji raziskavi! Moja domača knjižnica je raztresena na več koncih, tudi pri starših. V svojem stanovanju imam ožjo knjižno omaro s policami, ker za kaj večjega ni prostora, na katerih je okoli 150 knjig. Poleg tega knjige ležijo praktično po vseh koncih mojega stanovanja, ker imam grozno navado, da berem več knjig hkrati in tako vse puščam 'na obzorju', z namenom, da bom nadaljevala branje." Pravi, da se zaradi stiske s prostorom tudi sama nekoliko omejuje pri nakupovanju knjig, navedno kupi kakšen priročnik ali strokovno knjigo, za katero ve, da jo bom večkrat brala, ali leposlovno knjigo, ki ji je prirasla k srcu. "Moja posebna strast so slikanice, tem se pri nakupih najtežje uprem."

Ne glede na vse spremembe je knjiga med ljubitelji še vedno prisotna. Nekoč obvezne knjižne regale je zamenjala polica ali dve, čeprav raziskave bralne kulture niso spodbudne pa nove tehnologije tiskane knjige ne ogrožajo, ampak ponujajo premislek o spremembah. Promocija bralne kulture bi tako znova utrdila prepričanje, da moramo v domu poleg televizije in osebnega računalnika najti tudi prostor za knjižno zbirko. Knjiga pa ima poleg praktične vrednosti tudi močan simbolni in čustveni naboj, marsikateri vestni bralec pa poudarja, da ga pri novi knjigi premami tudi vonj. Kot tudi Pio, ki pravi, da jo vonj knjige spomni na nekaj starega, kar se močno dotakne mojega srca: "Morda po otroštvu, ko sem prebrala veliko več kot danes. Takrat so bile zame knjige res čarobni most v druge vznemirljive svetove."

Žarko Nanjara

Foto: Romana Novak

polic kot dela zdravega bivalnega okolja, kar bi pripomoglo k odpravi neskladja med ustvarjalci in uporabniki knjige. Ob zavedanju, da založništvo potrebujemo (kot potrebujemo šolstvo ali zdravstvo), menim, da bi bila državna pomoč založništvu lahko nekaj samoumevnega."

"Osebnih knjižnic nam tako kot v preteklosti še danes omogočajo hranjenje literature, ki je pomembna za naš osebni (mentalni, duševni, poslovni) razvoj. Posamezniku ljube knjige iz

napravi. Kljub temu pa so seveda tudi elektronske knjige del naše domače knjižnice," o pomembnosti domače knjižnice pravi avtorica.

A se marsikateri ljubitelj knjig včasih tudi zave, da le kopiči knjige, ki jih ne bo nikoli prebral. "Sama vidim težavo predvsem v tem, da Slovenci na knjigo še vedno gledamo kot na nekaj 'svetega', nekaj, kar je treba skrbno hraniti, in kar je greh vreči stran. Ta simbolna vrednost, ki izvira iz časov, ko knjige niso bile tako do-

Zakaj moj pes prekomerno laja?

Tako kot med sabo komuniciramo ljudje, to počno tudi živali. Psi se sporazumevajo z lajanjem – to je dejstvo, ki ga ne moremo spremeniti. Nekateri psi se z lajanjem odzivajo na različne dogodke, bodisi na prihod lastnika domov bodisi ko nekdo pozvoni, a vendar ne velja laježa jemati samoumevno. V nekaterih primerih lahko odraža tudi vedenjske motnje. Ton in način pasjega laježa se razlikujeta predvsem glede na vzrok lajanja.

Je količina lajanja res odvisna od pasme? Tudi pri psih velja, da so nekateri bolj zgovorni in drugi bolj zadržani. Določene pasme so bile tudi vzrejene z namenom lajanja – da opozarjajo. Pri takšnih psih čuvajih je lajež celo zaželen. Med tiste, ki imajo veliko povedati, spadajo čivave, špici, mopsi in ovčarji, med bolj tihe pa štejejo doge, bernardince ali hrte. Čeprav obstajajo povezave med količino pasjega lajanja in pasmo, moramo vedeti, da je razlogov za oglašanje naših malih (ali malo večjih) štirinožnih prijateljev veliko. Na Kinološkem društvu Kočevje so nas podučili, da je razlog za to lahko znak za iskanje pozornosti, vznemirjenosti, osamljenosti in strahu. Zgodi pa se tudi, da kužki lajajo iz z dolgočasnosti. Na vprašanje, kako zmanjšati pasje lajanje, odgovarjajo, da je bistvenega pomena ugotoviti, kakšen je vzrok za to. Pes, ki dlje časa ponavlja nezaželeno vedenje, potrebuje več časa, da svoje vedenje spremeni. Dodajajo še, da moramo biti pri spreminjanju tega vedenja potrpežljivi, saj je proces lahko dlje trajajoč. Zelo pomembno je tudi, da je celotno gospodinjstvo dosledno in da se vsi držimo dogovora, kako v teh situacijah ravnati. Šele ko ugotovimo razlog oziroma vzrok za lajanje, se lahko lotimo pasje prevzgoje. V KD Kočevje navajajo primer motečega pasjega lajanja na dvorišču. V tem primeru lahko okolje priredimo tako, da psa ne izpostavljamotečim dejavnikom in ga s pozitivno motivacijo naučimo povelja, s katerim bomo prekomerno lajanje prekinili. Če pa ugotovimo, da gre za pasje izsiljeva-

Foto: www.pixabay.com

nje z lajanjem, psa ignoriramo ali z ukazom preusmerimo v drugo vedenje. Na primer, lahko ga z ukazom pošljemo na njegov prostor, kjer se bo umiril. Da preusmerimo njegovo pozornost, lahko uporabljamo tehnike, kot so ploskanje, ropotanje s ključi in podobno. Če ugotovimo, da pes laja iz dolgočasje, moramo psu zagotoviti več miselne in fizične ak-

tivnosti. Utrujen pes naj namreč ne bi imel potrebe po razvijanju neželjenih vedenj. Če pa gre za lajanje iz osamljenosti, govorimo o psihološkem problemu oziroma ločitveni tesnobi. Tako moramo psa navaditi na našo odsotnost in jo pogojevati tako, da pes našo odsotnost povezuje z nečim dobrim oziroma pozitivnim.

Smo kot lastniki psov lahko

sankcionirani, če naš pes s svojim vedenjem razburja sosede? O tej temi je veliko različnih zapisov. Čeprav Zakon o varstvu javnega reda in miru določene oblike hrupa opredeljuje kot prekršek, lajež psov ne spada v to kategorijo, zato ne more biti sankcioniran v tem smislu. Gre namreč za nenamerno povzročanje prekomernega hrupa. Pasji lajež lahko prijavimo le, če obstaja sum mučenja ali zane-marjanja živali. Zakon o zaščiti živali s Pravilnikom o zaščiti hišnih živali prek veterinarske inšpekcije nadzoruje primernosti bivalnih razmer živali. A ker moteč lajež v zakonodaji ni naveden kot kršitev, tudi inšpekcija proti pogostemu lajanju psov ne more ukrepati. Če obstaja sum, da je pes ali druga žival ogrožena, lahko to prijavimo veterinarski inšpekciji preko e-pošte, navadne pošte ali po telefonu. V skrajnih in nujnih situacijah pa lahko obvestimo tudi policijo (primer živali, zaprte v pregretem vozilu, fizični napad na žival, ipd.).

Če ne vemo, kako se lotiti prevzgoje ljubljence, je najbolje, da se obrnemo na strokovnjaka ali strokovnjakinjo. Ta nam bo znal svetovati in pomagati pri tem. Predvsem pa moramo vedeti, da kričanje in fizično kaznovanje lahko pri psu sproži negativno reakcijo. Tega ne počnemo, saj s tem spodbujamo strah in živčnost psa. Hkrati izgubljamonjihovo zaupanje in povezanost z ljubljencem. Za konec so nam na kočevskem Kinološkem društvu povedali še, da sta najboljši recept za ustrezno vedenje pozitivna motivacija in nagrajevanje.

Neja Jerebičnik

NOVO V KOČEVJU

SALON KOPALNIC

Kolodvorska cesta 23, 1330 Kočevje

**Polaganje
Keramike**

**Celovita
Prenova Kopalnic**

**Vrhunska
Kopalniška
Oprema**

**Velika izbira
Stenskih in Talnih
Ploščic**

Franc Črček s.p.
tel: 041/803-500
Delovni čas:
Od ponedeljka
do petka:
9-12h in 15-18h
Sobota: 9-12h

Nov začetek moškega rokometnega kluba

Leto 2021 bo za moški rokomet jubilejno in v določenih pogledih prelomno leto. Praznovali bomo 60 let, odkar se je v Kočevju začel igrati rokomet, in 50 let neprekinjenega delovanja. Zelo pomembno, mogoče celo prelomno pa je iz vidika organiziranosti in delovanja.

Ime smo spremenili v RK Kočevje, ker nam s podjetjem Grča, d. o. o., ni uspelo podaljšati pogodbe o sponzorstvu. Medsebojno zaupanje in zvestoba sta trajala 22 let, za kar smo jim zelo hvaležni. Vsake zgodbe je enkrat konec, tako se je končala tudi ta, in ne preostane nam nič drugega, kot da jim zaželimo veliko poslovnih uspehov tudi v prihodnje, sami pa nadaljujemo svojo pot.

Po štirih sezonah tekmovanja samo z mlajšimi selekcijami smo za sezono 2020/2021 na tekmovanje spet prijavi člansko ekipo, sestavljeno iz doma vzgojenih igralcev. Kot okrepitev pa sta se ekipi pridružila dva

Foto: Luka Delić

igralca iz Ribnice in eden iz MRK Krka Novo Mesto. Dobili smo novega predsednika, nov upravni odbor in nekaj zelo aktivnih pokroviteljev, med katerimi zelo izstopa NLB – Nova

Ljubljanska banka, ki nam s svojim programom NLB Šport mladim pomaga že tretje leto zapored.

Moški rokomet je poleg lepih trenutkov preživel in preživel burne in

za šport vse prej kot spodbudne čase. Številnim je bil v napoto, marsikdo ga je že odpisal. Tudi država in občina sta ga pred časom s svojim mačehovskim odnosom porinili na stranski tir in samo požrtvovalnost določenih ljudi, s pogledom, ki je bil usmerjen v prihodnost, je obdržala moški rokomet pri življenju.

Z vzgojnega vidika je za mladega človeka ukvarjanje s športom bistvenega pomena, saj ga odstrani z ulice in ga v določeni meri tudi ščiti pred negativnimi vplivi okolice. Rokomet in drugi kolektivni športi niso samo tekanje za žogo po igrišču, ampak so tudi način življenja. Rokomet je vzgoja, dvigovanje samopodobe in samozavesti ter krepitev psihofizične pripravljenosti. Zaradi ukvarjanja s športom človek v življenju lažje zmaguje in se tudi dostojanstveno sooča s porazi, ki jih je življenje polno. Zato smo tu in bomo še naprej.

Robert Burnič

Akrojoga

Akrojoga je gibalna dejavnost, ki združuje principe akrobatike in joge. Akrobatika je najbolj vidna pri dvigih, prehodih in trikih, ki dejavnost para ali manjše skupine polnijo z adrenalinom. Značaj joge se kaže v iskanju vzajemnosti celovitega gibanja v razmerju dveh ali več ljudi, v delitvi popolnega zaupanja in predaje s kar najmanj uporabe sile in napora in v iskanju lahkotnega tekočega toka.

Akrojoga je primerna za ljudi z različnimi interesi: nekatere pritegne izziv, tveganje, zahtevnost in preseganje lastnih meja; druge prepriča igriv način gibanja in grajenja napredka v motoriki, mišični kapaciteti ter kondiciji. Za tretje je zanimivo raziskovanje lastnih teles ter medsebojnih razmerij, soodvisnosti, obsega giba, zavedanja svojega telesa in zaznavanja, sprejemanja in oddajanja energije kolegom tako, da jih kar najbolj podpiraš. Zagotovo je med temi tremi grobimi tipi še mnogo odtenkov, ki nas navdušence držijo v globoki navezanosti na to dejavnost.

Akrojoga je v Slovenijo prišla leta 2010, ko jo je iz kanadske šole AcroYoga Montreal pripeljala učiteljica Eva Brovinsky in organizirala prve tečaje v Ljubljani. Evo smo kmalu povabili, da v Kočevju gosti delavnico. Akrojogo kot program v Plesnem studiu Rusalka poučujemo že tri leta, naših tečajev pa se udeležuje zelo raznovrsten spekter starostnih skupin, saj je med člani tudi po 20 ali celo 25 let razlike. Zanimivost našega kraja je, da akrojoga ostaja pretežno

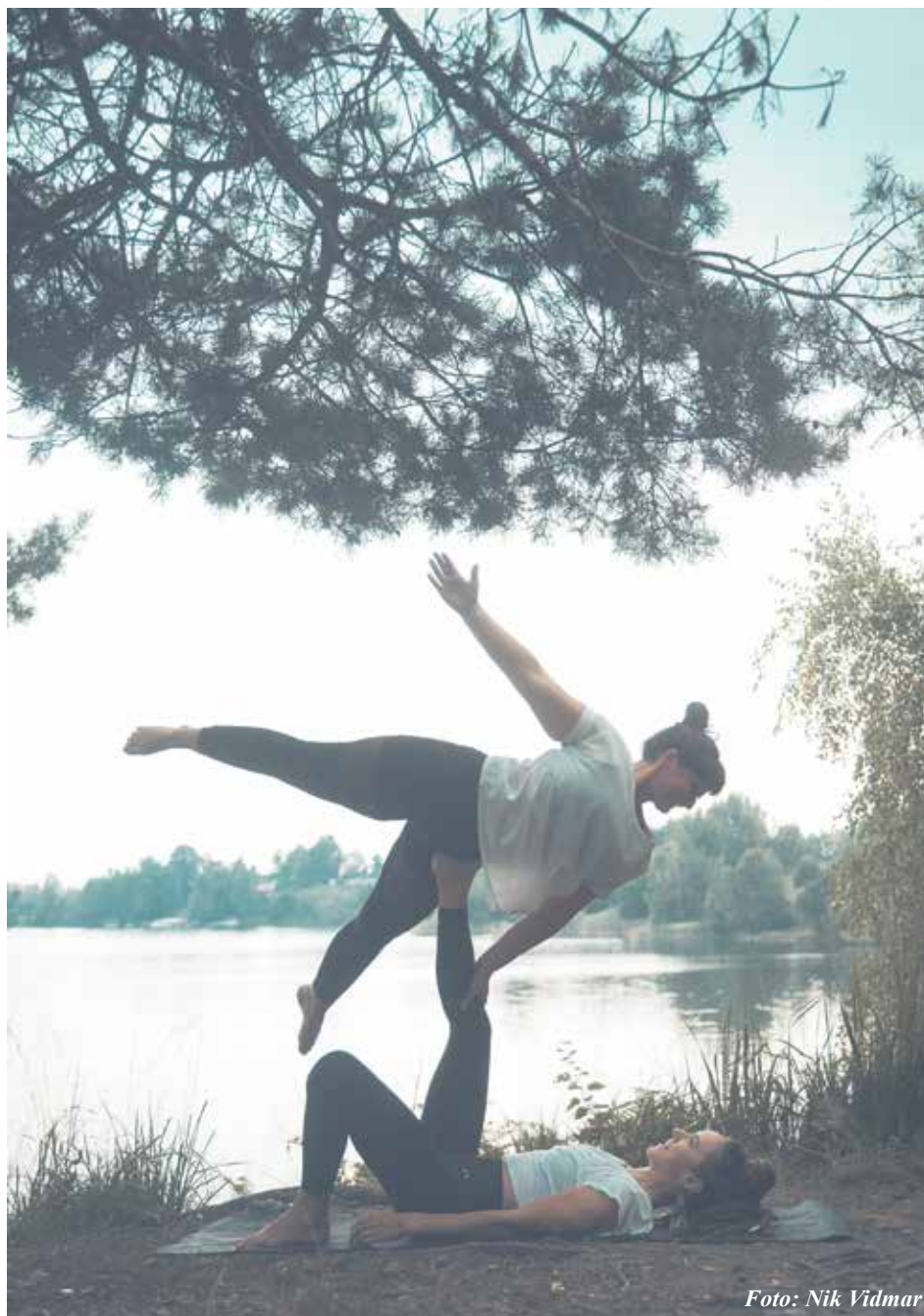

Foto: Nik Vidmar

ženska dejavnost, kar je sicer izjemno nenavadno, saj v tujini in po Sloveniji na tej vadbi prevladujejo moški. Zdi se, da akro, kakor jo radi kratko poimenujemo, prinaša več izzivov, ki so zanimivi moškim – to so dvigi, iskanje ravnotežja, gibalni procesi z uporabo principov fizike, statike in nekaj uporabe mišic prinašajo ravno prav tekmovalno ali umirjeno vadbo.

Ravno ti principi gibanja omogočajo, da lahko akrojogo izvaja marsikdo. Pri gibanju vedno iščemo varčevanje, skoraj lenobo – zato si želimo izvajati elemente tehnično pravilno, zato lahko tudi kakšna punca v 'polet' dvigne večjega in težjega moškega od sebe. Prav tako lahko elemente razgradimo do popolnih osnov, da so primerni starejšim, šibkejšim, motorično manj močnim osebam. Na Ljudski univerzi smo že imeli uspešne delavnice akrojoge za medgeneracijsko povezovanje; pri nas v Rusalki pa smo imeli tudi kar nekaj delavnic za družine, kjer akrojogo izvajata skupaj otrok in starš. S tem se povežeta tako fizično kot mentalno s komunikacijo in gradnjo zaupanja.

To so glavne prednosti akrojoge – razvijanje jasne komunikacije s partnerji, razvoj zavedanja telesa, kontrole, širjenje motoričnih obzorij in preseganje prepričanj, da nečesa ne zmoremo. Velikokrat gremo varno prek svojih meja, ki so tam le zaradi strahu – na koncu je občutek samozavesti in celovite rasti povsod prisoten, in to se v naših skupinah čuti.

Tanja Štadjohar Urh

Polletna zelenjavna pita

RECEPT

Testo:

- 200 g moke
- 100 g masla v koščkih
- 1 jajce
- 3 žlice mlačne vode

Nadev:

- 250 g piščančjih prsi
- 1 por
- 2 bučki
- 2 stroka česna
- 1 paradižnik
- 50 g masla
- sol
- poper

Preliv:

- 150 g kisle smetane
- 2 jajci
- 50 ml smetane za kuhanje
- 150 g narezanega (naribanega) sira
- 2 žlici sesekljanega peteršilja
- paprika v prahu
- sol
- poper

Priprava:

- Moko, maslo, sol in vodo pregnetemo v gladko testo in ga damo v hladilnik za pol ure.
- Ko testo počiva, narežemo por in bučke ter olupimo in sesekljamu česen.
- Na maslu prepražimo meso, dodamo por, narezane bučke in česen. Vse posolimo in popopravimo.
- 2 jajci razžvrkljamo, vmešamo kislo smetano, smetano za kuhanje, sir ter začimbe, da nastane gladka tekočina.
- Ohlajeno testo razvaljamo in z njim obložimo pekač za pito. Večkrat ga prebodemo z vilicami.
- Po testu najprej razporedimo prepraženo maso mesa in zelenjave. Vse skupaj prelijemo z jajčno zmesjo in narežemo rezine paradižnika.
- Pito pečemo od 35 do 40 minut na 200 stopinjah.
- Lahko je tudi brezmesna. Namesto mesa dodamo poljubno zelenjavo.

Recept je pripravila Bojana Klepac

EMBALAŽA ≠ PLASTIKA

Poznate razliko med embalažo in plastiko? Ali pa ste tudi vi med tistimi, ki polomljen plastičen stol skušate stlačiti v zabojnik za embalažo?

Če boste vaš zabojnik z rumenim pokrovom pogledali natančneje, boste opazili, da na njem piše EMBALAŽA. Embalaža je vsak material, ki obdaja proizvod z glavnim namenom, da ga zaščiti. Embalaža je izdelana iz različnih materialov, od katerih se najpogosteje uporablja plastika in njene različne izvedbe, papir in karton, kovine, steklo idr. Ko proizvod porabite in embalažo izpraznite, vam nastane odpadna embalaža. Vsaka vrsta embalaže sodi v svoj zabojnik, npr. papirna in kartonska v zabojnik za papir, steklenice v zabojnik za steklo ipd.

V zabojnik za embalažo z rumenim pokrovom se odlaga:

- embalažo, ki je izdelana iz plastičnih materialov (PET, HDPE, LDPE, PET, PS, PP idr.), kot so npr. plastenke, plastični lončki, vrečke, folije, tube, gajbice, kantice,
- embalažo iz aluminija in ostalih kovin, kot so npr. pločevinke in konzerve,
- embalažo iz stiropora,
- tetrapak embalažo in ostalo sestavljeno embalažo (npr. C/PAP).

Stroške predelave oz. recikliranja embalaže so že plačali proizvajalci izdelka.

V nasprotju z embalažo pa stroške predelave plastičnih izdelkov (plastični stoli, mize, igrače, igrala ipd.) nosimo uporabniki. Ti odpadki tako ne sodijo v zabojnik za embalažo, pripeljite jih v Zbirni center Mozelj, kjer jih boste oddali v zabojnik za plastiko.

primeri EMBALAŽE

primeri PLASTIKE

V prvi polovici leta zbranih 416 ton bioloških odpadkov

Gospodinjstva v blokih, ki nimate možnosti lastnega kompostiranja, biološke odpadke v razgradljivih vrečkah odlagate v zabojnike z rdečim pokrovom. Le-te so del vaših zbirnih mest za komunalne odpadke. Od tu jih pobere Komunala Kočevje in jih predela na kompostarni v Mozlju. Kvalitetni kompost se lahko pridela, če so bio odpadki ustrezno zbrani v razgradljive vrečke in brez ostalih primesi – brez plastičnih vrečk, plasten, plen, čevljev,... Ne pozabite, da bio odpadki ne sodijo med mešane komunalne odpadke, niti ne med embalažo, papir ali steklo. Neustrezno zbiranje odpadkov otežuje uspešno predelavo odpadkov in s tem povečuje stroške ravnanja z odpadki.

Količine zbrane embalaže naraščajo – letos v rumenih zabojnikih zbrano že 470 ton embalaže

Zaskrbljujoče, a hkrati razumljivo je, da uporabniki povzročimo več odpadne embalaže kot v preteklih letih. Sami pri sebi se jezimo, ker je vedno več stvari zapakiranih v plastične ovojje, hkrati pa nismo pripravljeni prav veliko narediti, da iz trgovine ne bi prinesli kupa nepotrebne embalaže. Se v trgovino odpravite s svojo vrečko? Izbirate nepakirano sadje in zelenjavo in ju odlagate v trajne vrečke? Na rojstnodnevni zabavi ali druženju s prijatelji uporabljate pribor za enkratno uporabo?

V uličnih zbiralnik odpadne elektro opreme zbranih 10 ton malih elektro naprav in baterij

Že od marca 2017 imamo uporabniki možnost male elektro naprave in baterije oddati v 10 uličnih zbiralnikov, ki jih je zagotovilo podjetje ZEOS. V tem času je v njih končalo 10 ton e-odpadkov, ki so svojo pot nadaljevali v predelavo.

Potrebujete oglasni prostor, organizirate dogodek, želite biti prepoznavni?
Kontaktirajte nas na telefon 01 8950 340 ali preko elektronske pošte oglasovanje@komunala-kocevje.si.
Poskrbeli bomo, da bodo vaš oglaš videli vsi!

Komunala Kočevje

NAROČNIK OGLASNEGA SPOROČILA: KOMUNALA KOČEVJE

Kočevje špila 2020

Kočevje špila, kompilacija Društva kočevskih glasbenikov, predstavlja svojevrsten pregled aktualnega urbanega glasbenega ustvarjanja v Kočevju, ki dobiva vse večjo veljavo v širšem slovenskem prostoru. Doslej je pri projektu sodelovalo 150 različnih glasbenikov, ki so snemali v 26 različnih studijskih prostorih, za podobo pa je skrbelo pet grafičnih oblikovalcev. S tradicijo nadaljujejo tudi letos, poslušalce se tako obeta že deveta kompilacija kočevskih izvajalcev.

Društvo Kočevskih glasbenikov tako poziva vse glasbene izvajalce, da se tudi letos priključijo projektu in pustijo svoj pečat v glasbeni krajini Kočevske. Prijavljene skladbe morajo biti v celoti avtorske, studijsko posnete in ustrezne kvalitete ter ne

Foto: Marko Vovk

smejo biti objavljene na nosilcih zvo-
ka, različnih medijih ali internetnih

straneh. Vsaj en član skupine, ki je
avtor besedila ali glasbe, mora biti iz

Kočevja. Društvo kočevskih glasbenikov bo tudi letos krilo del stroškov snemanja. Rok za prijavo na kompilacijo je 31. julij, prijave oddajte na elektronski naslov drustvo.koglas@gmail.com.

Marko Vovk

POLICIJSKA POSTAJA KOČEVJE – OBVESTILO ZA OBČANE

POJAV PONAREJENEGA DENARJA

V zadnjem obdobju policisti zaznavamo, da je na območju Policijske postaje Kočevje v obtoku ponarejen denar. Zato želimo opozoriti občane, naj bodo pozorni pri prejemanju gotovine.

Storilci za to, da ponarejen denar spravijo v obtok, največkrat uporabljajo lokacije, kjer se pojavlja več ljudi v kratkem časovnem obdobju. To so predvsem trgovine, bencinski servisi in gostinski obrati. Storilci denar pogosto unovčijo pri mlajših zaposlenih, za katere menijo, da so manj pozorni pri sprejemanju denarja. V obtok poskušajo spraviti ponarejene bankovce različnih vrednosti, v zadnjem času pa se pojavljajo predvsem bankovci v vrednosti 50 EUR.

Če pri svojem delu naletite na ponarejen denar ali sumite, da je določen bankovec ponarejen, bankovec zadržite. S stranko poskušajte ohraniti profesionalni odnos in o dogodku takoj obvestite policijo. Če oseba, ki je poskušala unovčiti ponarejen bankovec, odide s kraja, si poskušajte zapomniti, kakšna je bila, kakšna oblačila je nosila in si po možnosti še zapišite registrsko številko, če se oseba s kraja dogodka odpelje z vozilom. Pri samem dogodku bodite pozorni predvsem na lastno varnost in se ne izpostavljate.

Občane pa radi opozorili tudi na pojav goljufij pri menjavi denarja. Storilci, ki so izredno spretni, poskušajo pod pretvezo, da potrebujejo denar v manjših apoenih, na blagajni zamenjati bankovec večje vrednosti. Običajno jim z besedičenjem uspe zмести zaposlenega, da jim bankovec večje vrednosti, ki so ga želeli zamenjati, vrne, prav tako pa storilec izroči tudi apoene manjših vrednosti.

Marjan Ferko, vodja policijskega okoliša

SEAT

Novi **SEAT**
Leon

Povprečna poraba goriva 5,0 – 3,4 l/100 km, povprečne emisije CO₂ 115 – 89 g/km. Emisijska stopnja: EUR 6 AG / EURO 6 DG. Emisije NOx: 0,0538 / 0,0395 – 0,0210 g/km. Emisije trdih delcev: 0,0001 – 0,00004 / 0,00009 g/km. Število delcev: ni podatka. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Porsche Slovenija d.o.o., Bravničarjeva 5, 1000 Ljubljana.

JORAS CENTER d.o.o., Ob železnici 7, 1310 Ribnica, T: 01 836 90 40

www.joras-center.si

Prepričani ste bili, da govorite prav. Pa ne!

Določeni glagoli ob sebi zahtevajo določene besede in obstajajo pravila, kateri glagol se veže s čim. Temu pravimo **vezljivost glagolov**. Poglejmo nekaj primerov, za katere ste gotovo mislili, da jih uporabljate pravilno.

Vera je končala s pisanjem knjige.
Dvomil je v svoj uspeh.
Špela sama upravlja s svojim denarjem.
Z varčevanjem je dobro zgodaj začeti.
Mlajši sin je občutljiv na pike čebel.

Če se vam zdijo napisani primeri pravilni in jih ne bi spreminjali, vam predlagamo, da berete dalje.

Glagolska vezljivost je sposobnost glagola, da vzpostavi vezljivostno polje z naborom delovalnikov. Delovalnike pa vzpostavlja osebna glagolska oblika. Kadar torej glagole uporabimo v stavku, imajo ob sebi dopolnila. Tako izvemo, kdo je dejanje storil, komu ga je namenil, s kom ali čim je dejanje storil ipd. To lastnost glagolov imenujemo **glagolska vezljivost** ali s tujko **valenca**. Poznamo vezljive in nevezljive glagole. Povedano preprosteje: tiste, ki se povezujejo, in tiste, ki se ne. Nevezljivi so tisti, ki zaznamujejo vremensko dogajanje (*Dežuje.*) ali fiziološke pojave (*V grlu me praska.*). Ker ne moremo pristaviti nobenega dopolnila, pravimo, da se **ne vežejo** oziroma **so nevezljivi**. Vezljivi glagoli pa so tisti, ki imajo lahko ob sebi skladenjsko dopolnilo, delimo pa jih na **levo** in **desno vezljive**. Levo vezljivi so neprehodni glagoli, ki ob sebi ne predvidevajo oziroma nimajo predmeta (*Otrok spi. Peter telefonira.*), desno vezljivi so prehodni (*Mama piše pismo.*). Preprosto povedano gre za to, ali je **dopolnilo na levi** ali **na desni strani glagola**. Prehodni so tisti glagoli, ki imajo ob sebi tudi druga dopolnila, torej dejanje prehaja na predmet.

Če se torej vrnemo na začetek, smo omenili, da obstajajo pravila, ki določajo, s čim se določen glagol veže.

Fazni glagoli (zaznamujejo začetek/konec dejanja ali dogajanja) se ne vežejo z orodnikom, ampak s tožilnikom ali z nedoločnikom!

Vera je končala **s pisanjem knjige**. »»»» Vera je končala **pisanje knjige**.

Pa pogledajmo še preostale primere:

Dvomil je **v svoj uspeh**. »»»» Dvomil je **o svojem uspehu**. Glagol *dvomiti* se veže z mestnikom.

Špela sama upravlja **s svojim denarjem**. »»»» Špela sama **upravlja svoj denar**. Glagol *upravljati* se veže s tožilnikom.

Z varčevanjem je dobro zgodaj začeti. »»»» **Varčevati** je dobro zgodaj začeti. (Glagol *začeti* se veže z nedoločnikom)

Mlajši sin je občutljiv **na pike čebel**. »»»» Mlajši sin je občutljiv **za pike čebel**. (Glagol *občutljiv* + za)

Kočevska je časopis Občine Kočevje, vpisan v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 1955 • Kočevska, št. 57, julij 2020 • Naklada 6500 izvodov • Gospodinjstva na območju občine Kočevje jo prejmejo brezplačno • Izdajatelj: Občina Kočevje, Ljubljanska cesta 26, 1330 Kočevje / zanj župan dr. Vladimir Prebilič • Odgovorni urednik: Žarko Nanjara • Oblikovna zasnova, prelom in priprava za tisk: MARCI, Marjan Turk s. p. / zanj Marko Vovk • Lektorica: Saša Erjavec Kobe • **Kontakt: info@kocevski.si • Časopis Kočevska, Ljubljanska cesta 26, 1330 Kočevje** • Trženje: Matej Kosten, 040-652-837, marketing@kocevski.si • Tisk: DELO časopisno in založniško podjetje, d. d., Dunajska cesta 5, 1509 Ljubljana • Ponatis celote ali posameznih delov in njihova uporaba v drugih medijih je dovoljena le s predhodnim pisnim dovoljenjem izdajatelja. Uredništvo si pridržuje pravico sprejeti v objavo ali zavrniti poslano gradivo v skladu s svojo uredniško politiko. Pridržujemo si tudi pravico spreminjanja naslova ter krajšanja člankov. Kadar gre pri naštetem za večje spremembe, se bomo skušali posvetovati z avtorjem, vendar je končna odločitev naša. ISSN številka tiskane izdaje: 2591-0744; ISSN številka spletne izdaje: 2591-0752

KNJIŽNICA KOČEVJE PRIPOROČA

Laetitia Colombani

Kita

Učila, 2020

Roman *Kita* je uspešen prvenec francoske režiserke, igralkinje in pisateljice Laetitie Colombani, ki je postal mednarodna uspešnica. Zgodbe v romanu se odvijajo na treh kontinentih, od koder so tudi junakinje zgodbe s svojimi življenjskimi preizkušnjami in sanjami. Transkontinentalno potovanje začnemo v Indiji, kjer spoznamo Smito, pogumno ženo in mamo, ki si najbolj od vsega želi boljše življenje za hčerko, želi jo rešiti začaranega kroga dedovanja nečloveškega, trpečega in poniževalnega življenja. Po Indiji se preselimo v konservativni del Italije, v Palermo na Sicilijo. Spoznamo 20-letno Giulio, potomko družine, znane po izdelovanju lasulj. Živi srečno, brezskrbno mladost, potem pa se nekega dne njen oče smrtno ponesreči in vse breme in odgovornost ter strah pred bankrotom podjetja pristaneta na njenih plečih. Kljub svoji mladosti, opogumljena z ljubeznijo začne svojo bitko za reševanje družine in družinske zapuščine. Literarno potovanje nadaljujemo do hladne Kanade, kjer spoznamo Sarah, mlado, ambiciozno odvetnico in mamo samohranilko treh otrok. Zaradi uspeha, kariere in družinskih obveznosti zanika svoje slabo počutje in opozorilne znake hude, zahrbtnje bolezni – raka, ki je zagospodaril njenemu telesu in življenju. Po samoizpraševanju in tehtanju prioritet v svojem življenju se poda v bitko z boleznijo. Tri zgodbe treh žensk s treh kontinentov, ki se nikoli ne spoznajo, s svojimi življenji in dejanji vplivajo druga na drugo, si med seboj pomagajo, ne da bi to vedele, in se na koncu povežejo v 'tesno kito'. Ko v življenju izgubimo tla pod nogami, smo vsi prisiljeni prevzeti odgovornost, sprejeti težke in pomembne odločitve, se podati na dolgo in zahtevno pot zaradi nas samih in vseh tistih, ki so odvisni od nas.

Meik Wiking

Umetnost ustvarjanja spominov

Učila, 2020

Kako ustvariti srečne trenutke in si jih zapomniti? Avtor Meik Wiking, ki je po svetu razširil hygge – danski recept za srečno življenje, ima tokrat novo, zanimivo knjigo, s katero nas želi naučiti ustvarjati popolne trenutke. Vsi imamo vsako leto na voljo določeno število dni. Nekateri nam minejo, da se tega sploh ne zavemo, za druge spet komaj čakamo, da minejo in da pozabimo nanje, nekateri pa se nam za vedno vtisnejo v spomin. S svojimi recepti in nasveti nas M. Wiking želi spodbuditi k aktivnemu ustvarjanju in spominjanju srečnih trenutkov, kajti spomini oblikujejo našo osebnost in vplivajo na naša dejanja in naše razpoloženje.

"Nobenega dvoma ni, da so najbolj pomenljivi in nepozabni tisti trenutki, ko se povežemo z drugimi."

"To so trenutki, ko se drobne stvari v življenju izkažejo za pomembne."

"Namig za lepe spomine: Zbirajte predmete ..."

"Poskrbite, da bodo predmeti pripovedovali vaše zgodbe."

Erin Entrada Kelly

Pozdravljeno veselje

Grlica, 2020

Kako pogosto se vprašamo, kaj določa naša življenja, kje se določi naša usoda in koliko je tega, česar ne moremo popolnoma doumeti ... Mladinski roman ameriške pisateljice in univerzitetne profesorice E. Kelly nam na zanimiv in razumljiv način odgovarja na ta vprašanja. Nekega dne se prepletejo poti štirih šolarjev in vsak pripoveduje o sebi, skozi zgodbo nam razkrijejo svoj značaj, strahove in želje. Nastopa sramežljivi in dobrosrčni Virgil, pametna, a zaradi svoje gluhonemosti osamljena Valencia, Kaori, ki se želi dokazati kot jasnovidka, in Chet, nasilnež, nadut in poln kompleksov. Chetova nasilna narava sproži verigo dogodkov, za katere smo prepričani, da se bodo slabo končali. Tudi iz na videz nerazrešljivega položaja se je mogoče rešiti in pri tem se nam zdi, kot da bi veselje poskrbelo za to. Roman je napisan z izjemnim občutkom za notranje dogajanje v posamezniku, zgodba pa dovolj napeta in polna duhovitih navdihov, da jo preberejo do konca tudi tisti, ki ne berejo tako redno.

Igor Karlovšek

Na svidenje, Lara

Miš, 2020

Njegovi romani so doživeli odličan sprejem pri slovenskih bralcih. Je izkušen pisec kriminalk, ideje najverjetneje črpa iz svojega odvetniškega dela. Zaplet je klasičen, najstnicino Tino najdejo umorjeno. Videti je, kot da policijska preiskava stopica na mestu in se zato njena obupana sestra dvojčica s pomočjo svojih prijateljev odloči, da bodo sami našli morilca. Dogajanje postaja vse bolj napeto in krog osumljencev se širi. Tina odkriva čedalje več temačnih skrivnosti in morebitnih motivov. Toda bližje ko je morilcu, bolj je tudi sama v nevarnosti, saj se storilec ne bo predal, ko vidi, da ga Tina lahko razkrije. Portret morilca je tako dodelan, da ga nihče, niti bralci, do konca romana ne spoznajo in mu ne bi pripisali njegove zločinske narave. Knjiga, ki jo prebereš na dah, odlično branje za ljubitelje kriminalk in ne samo za mlade.

Utrinek

"Vse srečne družine so si podobne, vsaka nesrečna družina pa je nesrečna na svoj način."
(Lev Nikolajevič Tolstoj)

Zanimivosti

Morski psi vandrajo v globinah oceanov že stotine milijonov let in so se od takrat komaj kaj spremenili. A vendar so znanstveniki v vodah okoli Avstralije odkrili devet novih vrst morskih psov, ki so pohitrili svojo evolucijo in se v zadnjih devetih milijonih let naučili – hoditi. Glavni način njihovega premikanja v plitvinah koralnih grebenov je še vedno plavanje, a lahko s plavutmi tudi hodijo po morskem dnu in celo zapustijo vodo, da bi se sprehodili do naslednjega tolmana. Veverice lahko preživijo padec s katerekoli višine. Le nekaj sto gramov težko telo veverice proizvaja velik zračni upor, zato le po treh sekundah padanja doseže končno hitrost, kjer je sila gravitacije enaka sili zračnega upora. Človek za to potrebuje padalo, a veverici je vseeno, ali pade z vrha smreke ali pa – le kaj bi tam počela? – z vrha nebotičnika.

Foto: www.pixabay.com

Čprav slovijo kot pretkane plenilke, divje mačke niso med najbolj uspešnimi plenilci v živalskem svetu. Najbolje nočne plenilske pohode izkoristi afriška črnonoga mačka, ki je uspešna v 60 odstotkih primerov. Gepard, ki doseže hitrost 100 km/h v štirih sekundah, je uspešen pri dobri polovici poskusov, njegov progasti sorodnik leopard pa le v slabi tretjini. Malo bolje gre domači mački, ki je uspešna pri vsakem tretjem lovu. Med najbolj uspešnimi lovci je afriški divji pes, ki mu uspe v 85 odstotkih primerov, a mu plen mnogokrat ukradejo večji plenilci. Volku gre mnogo slabše, a je uspešnost lova odvisna predvsem od velikosti tropa. Rekorder v lovu pa je majhen krilati insekt, a zato največja nevarnost obvodnih žuželk – znanstveniki ocenjujejo, da kačji pastir uspešno upleni kar v 95 odstotkih primerov.

Skok čez plot

Foto: www.pixabay.com

S 5.985 metri nadmorske višine je Kilimandžaro najvišja samostoječa gora na svetu, saj ni del nobenega gorovja, veličastni očak v Tanzaniji pa se kiti z imenom Streha Afrike. Goro sestavljajo trije vulkanski stožci: Shira (3.962 m) in Mawenzi (5.149 m) sta že ugasla, Kibo pa je speči vulkan. Nazadnje je bil vulkansko aktiven pred 200 leti, izbruhnil pa pred 360 tisoč leti. Izvor imena še vedno ni znan, a ugibajo, da izhaja iz lokalne besede za zasneženi vrh gore. Na poti do vrha lahko srečamo pet samosvojih ekosistemov na različnih klimatskih pasovih, od kmetijskih površin na rodovitni vulkanski zemlji, bogatega gozda, kjer pade največ dežja, gorskega grmovja in travnikov, nad pet tisoč metri pa med kamenjem in snegom preživi le še kak lišaj. Sneg, ki je navdihnil tudi Hemingwaya, pa zaradi globalnega segrevanja počasi kopni, od leta 1912 se je stalilo kar 85 odstotkov ledenega vrha, ki bi znal v naslednjih desetletjih izginiti. Vzpon na vrh Kilimandžara je v primerjavi z drugimi gorami te višine lažji in priljubljena točka tudi neprofesionalnih alpinistov, na leto se na vrh poda kar 25 tisoč ljudi, a jih tretjina odneha zaradi višinske bolezni. Tisti bolj tekmovalne narave se merijo v hitrostnem vzponu in sestopu, najhitrejši do vrha potrebujejo pičlih pet ur in pol.

Veseloigra

V stari šali iz nekdanje Nemške demokratične republike delavec dobi službo v Sibiriji. Ker se je zavedal, da bodo vso njegovo pošto striktno prebirali cenzorji, je s prijateljem sklenil dogovor: "Če ti bom poslal pismo, napisano z modrim črnilom, je vse, kar sem napisal, res; če ga napišem z rdečim črnilom, ni resnično." Prijatelj po mesecu dni dobi pismo iz Sibirije, napisano z modrim črnilom, v katerem piše: "Dragi prijatelj, tukaj je čudovito! Plača je velika, trgovine so založene, stanovanja so prostorna in ogrevana, kinodvorane vrtijo vse sodobne filme z Zahoda, nočno življenje je pestro in v lokalih je polno lepih žensk! Edina stvar, ki mi manjka, je rdeče črnilo."

KOLEDAR DOGODKOV

Rdeči križ Kočevje	Krvodajalska akcija	27. 7. ob 7:00	Prostori rekreacije Gaj
Rdeči križ Kočevje	Krvodajalska akcija	28. 7. ob 7:00	Prostori rekreacije Gaj
Pokrajinski muzej Kočevje	Počitnice v muzeju	6. 8. ob 9:30	Pokrajinski muzej Kočevje
Pokrajinski muzej Kočevje	Počitnice v muzeju	13. 8. ob 9:30	Pokrajinski muzej Kočevje
Pokrajinski muzej Kočevje	Počitnice v muzeju	20.8. ob 9:30	Pokrajinski muzej Kočevje
Pokrajinski muzej Kočevje	Tomaž Hartman: Mozaik, skulpture, landart...	25. 8. ob 19:00	Likovni salon Kočevje
Pokrajinski muzej Kočevje	Počitnice v muzeju	27. 8. ob 9:30	Likovni salon Kočevje
Knjižnica Kočevje	Fotografska razstava Tare Novak	4. 9. ob 18:00	Knjižnica Kočevje
Pokrajinski muzej Kočevje	Tomaž Hartman: Landart – sestavljanje nekakšnih skulptur v gozdu...	8. 9. ob 19:00	Likovni salon Kočevje
Pokrajinski muzej Kočevje	Boris Beja: FRESH PAIN (odprtje razstave)	17. 9. ob 19:00	Likovni salon Kočevje
Komunala Kočevje, ZGS OE Kočevje in Občina Kočevje	Očistimo Kočevsko	19. 9.	
Občina Kočevje	Evropski teden mobilnosti	14. – 26. 9. 2020	

KDO?

KAJ?

KDAJ?

KJE?